ညောင်ကိုင်းကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ညောင်ကိုင်းကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်
(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)
၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

ညောင်ကိုင်းကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဉီများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ **၃၃**

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၃-က စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၃-ခ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား

ဇယား ၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ
နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉
ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIVခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်	
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက် ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက် လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင် အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက ်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ် ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာ များဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တဘ်ာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
ညောင်ကိုင်းကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

ညောင်ကိုင်းကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

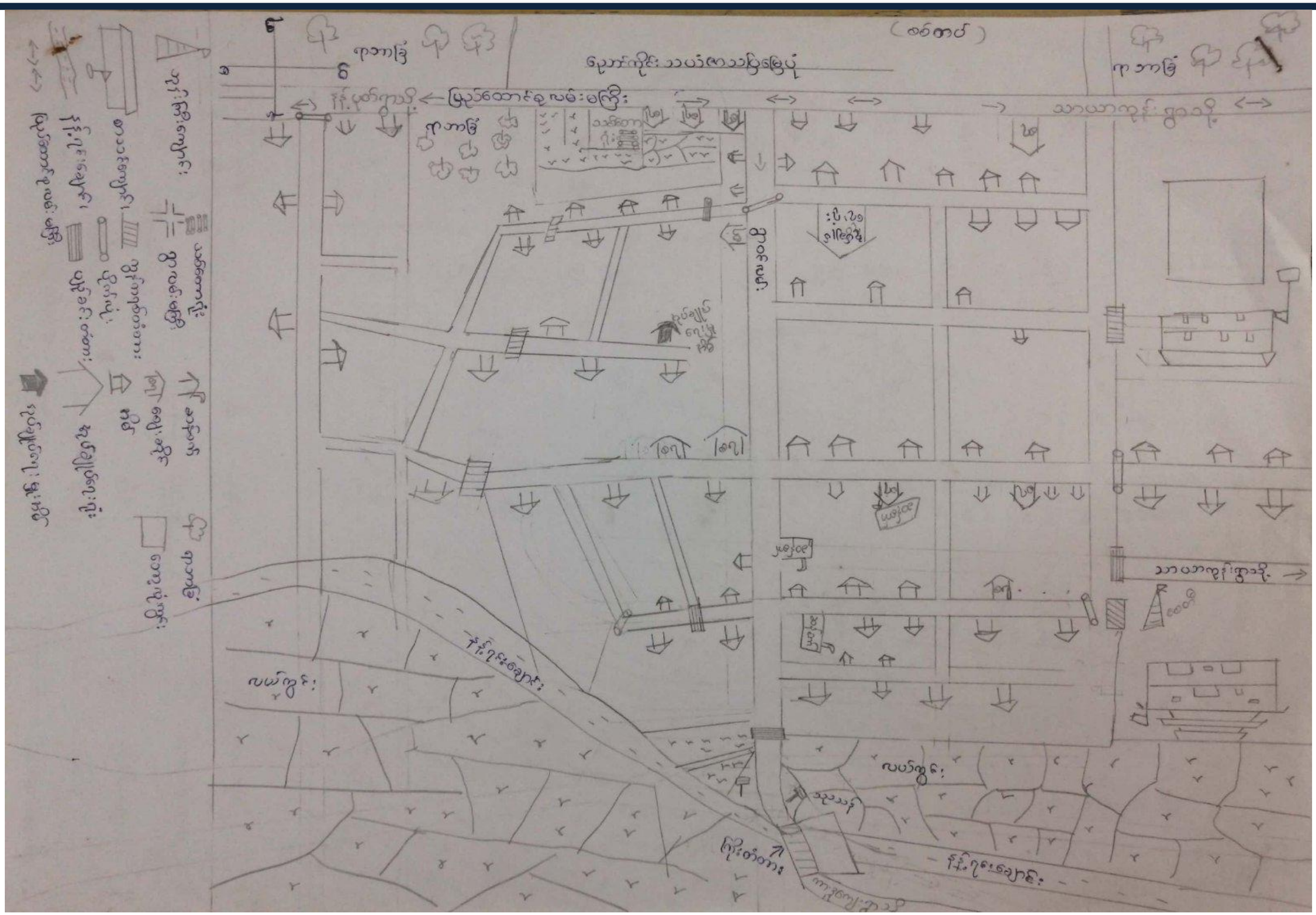

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင် သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျေးရွာသည် ပြည်ထောင်စုကားလမ်းပေါ်တည်ရှိပြီး အုပ်ချုပ်ရေးရုံးစိုက်ရာ မိုးညှင်းမြို့နှင့် ဆက်သွယ်သွားလာရလွယ်ကူသည်။ကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင် တည်ရှိပြီး အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသည်။ဒေသ၏ တစ်နှစ်ပျှမ်းမျှ မိုးရေချိန်လက်မှာ ၈၀မှ၁၀၀ ဝန်းကျင်တွင်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အသင့်အတင့် အထောက်အကူပြုသည်။ကျေးရွာတည်ရှိရာသည် ကုန်းတွင်းပိုင်းတွင်တည်ရှိပြီး ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှုမှ ကင်းလွတ်သည်။ကျေးရွာအနီးတွင် တောတောင်ရေချောင်းများရှိပြီး မြေပြင်အနေအထားမှာ မြေပြန့်ဖြစ်သည်။လယ်ယာမြေများသည် စပါး၊နှမ်းထုတ်လုပ်ရန်နှင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းရန်တို့အတွက် အဓိကအားထားရာဖြစ်သည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေအသင့်အတင့်ရှိကြပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတမထွက်ရှိပါ။တောင်သူများမှာ မိုးရေနှင့်စိမ့်စမ်းရေတို့ဖြင့် လယ်မြေဧက(၇၅၃)ခန့်ကိုသာ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။မြေအောက်ရေ အသုံးပြုမှုမရှိပါ။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ဧက(၇၆၄)ဧကရှိပြီး စပါးနှင့်နှမ်းကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၁၈၇)စုနှင့်ကျား(၄၉၂)၊မ(၅၁၀)ဦးဖြင့်လူဦးရေပေါင်း(၁၀၀၂)ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျှမ်းမျှ(၅.၃)ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျှမ်းမျှနှုန်း ၅ဦးထက် လျော့နည်းသည်။ကျေးရွာတွင် ဗမာလူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်သည် ကျေးရွာရှိ လူဦးရေပေါင်း၏ ၁၀၀%ခန့်ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးတိုးတက်အောင်စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိ အမျိုးသမီးဦးရေနှင့်အမျိုးသားဦးရေသည် ကွာဟမှုမရှိပါ။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းသည်။ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့် သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၇၁%သည် ဆင်းရဲနှင့်အလွန် အိမ်ထောင်စုအဆင့်အဖြစ် ခံယူကြပြီး ၁၁%သည် ချမ်းသာသည့် အဆင့်၁၈% သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိကြသည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု လက်လှမ်းမီမှု လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မိုးရေနှင့်စိမ့်စမ်းရေ စိုက်ပျိုးနိုင်မှုတို့ကြောင့် ကျေးရွာစီးပွားရေး အနေအထားမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ချမ်းသာသော လယ်သမား အိမ်ထောင်စုများအပြင် အခြားလယ်သမား အိမ်ထောင်စုအချို့မှာလည်း လက်သမား၊ဆန်ကြိတ်စက်၊အသေးစား အိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ငွေချေးသော အိမ်ထောင်စုအချို့နှင့်အစိုးရဝန်ထမ်းအချို့လည်း ငွေရေးကြေးရေး အသင့်အတင့်အဆင်ပြေကြသည်။

ယင်းတို့အနက် ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင် အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ပိုင်သော လယ်သမားများ၊လက်လုပ်လက်စား၊မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် မြင့်မားပြီး(၃၆%)ထိရှိကာ ဆင်းရဲ၊အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု များပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ လက်လီ၊ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုး လိုက်လံရောင်းချခြင်း၊ဆန်ကြိတ်စက်၊တပိုင်တနိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရရှိနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာမှဆင်းရဲနှင့်အလွန် ဆင်းရဲ အိမ်ထောင်စုများ၏ ၃၀% ဖြစ်သော(၃၉)စုကို လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ယင်းတို့၏ ၅၁% မှာ သူတစ်ပါးထံမှ ချေးငှားပြီးမှ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြောင်း ၂၆% မှာ သူတစ်ပါးထံမှ မချေးမငှားဘဲ သုံးလခန့်စားသုံးနိုင်ကြကြောင်း၊၄၈% မှာ ၃လမှ၅ လခန့်၊၂၆%မှာ ၆လမှ ၁၂လခန့် သူတစ်ပါးထံမှ ချေးငှားစရာမလိုဘဲ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။အကြွေးတင်ရှိမှုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့ သော အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် အကြွေးငွေ ၁၀၀၀၀ကျပ်မှ၁၀၀၀၀၀ကျပ်ထိတင်ရှိနေကြသည်။

အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၇% ခန့်သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပြီး ထို အိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာ မိသားစုဦးရေ များပြားကြသည်။အလားတူ အိမ်ထောင်ဦးစီးက ရွာပြင်ပတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်နေကြသော အိမ်ထောင်စု ၁၆ စုနှင့်မုဆိုးဖို၊တစ်ခုလပ်ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု(၁)စုသည် ဆင်းရဲသည့် ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

အခြားထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ မသန်စွမ်းမရှိပါ။မိသားစု စောင့်ရှောက်မှု နည်းသူများဖြစ်သည့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ကျေးရွာအတွင်းမရှိပါ။ရွာပြင်ပသို့ သွားရောက်ပြီး ဝင်ငွေ ရရှိရေးအတွက် အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည့် လူငယ်လူရွယ်များသည် လိင်မှတဆင့် ကူးစက် တတ်သည့်ရောဂါများ၊အရက်နှင့်မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုအန္တရာယ်တို့ ရှိတတ်ကြသည်။

ယခုနှစ်ပိုင်းများတွင် ပြည်ထောင်စုကားလမ်းပေါ်တည်ရှိ၍ ယာဉ်မတော်တဆမှုဖြစ်ပွားမှု များပြားလာခဲ့သည်။လွန်ခဲ့သောနှစ်က ယာဉ်မတော်တဆမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ရွာသားအချို့ ထိခိုက် ဒဏ်ရာ ရမှုများရှိခဲ့သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမာန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ပြီး အာဟာရ ပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါမှာ ယခု နှစ်ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။အမျိုးသမီး၊လူငယ်လူရွယ်၊သက်ကြီးပိုင်းတို့သည်လည်း တစ်ကိုယ်ရည် သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိအမြင်များရှိကြသည်။ကျေးရာသားများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများကို ကျေးရွာတွင်းရရှိနိုင်ကြပြီး ၄ မိုင်ခွဲသာကွာဝေးပြီး ကားလမ်းဖြင့် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်သော မြို့နယ်ဆေးရုံ၊ဆေးဆိုင်များနှင့်လည်း လက်လှမ်းမီ သည်။

ကျေးရွာတွင် ရေတွင်းမှမြေအောက်ရေကို အလွယ်တကူရနိုင်ကြပြီး ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ တိုက်ဖွိုက်၊အစာအိမ်ရောင် စသောရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ နည်းပါးကြောင်းတွေ့ရသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေး၊အဖတ်၊အတွက်တို့ကို တတ်မြောက်ကြပြီးဘွဲ့ရအရေအတွက် အသင့်အတင့်များပြားသည်။ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ရွာထဲရှိမူလတန်း၊အလယ်တန်း ကျောင်းခွဲတို့တွင် တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။အထက်တန်းကျောင်းကို ရွာမှ မိုးညှင်းမြို့ ပေါ်သို့ သွားရောက်တက်ရောက်သင်ကြားရပါသည်။သို့သော် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကျွမ်းကျင်မှု များမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးဆဲ ဖြစ်သည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာအနေအထားမှာ လွတ်လပ်မှုရှိသည်။ကျားမရေးရာ ဆိုင်ရာတာဝန်ယူမှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသားများကသာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင်ပါဝင်ပြီး အမျိုးသမီးများ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် ပါဝင်မှုအားနည်းပါသည်။ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်း စံနှုန်းများမှာ ကောင်းစွာ သတ်မှတ်ထားသော်လည်း အစပိုင်းတွင်သာ ပါဝင်မှုအားများရှိပြီး ကြာသွားလျှင်ပါဝင်မှု အမျိုးသား အမျိုးသမီးများသည်အားနည်းပါသည်။ကျေးရွာတွင် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် ပညာရေးနှင့်အခြားနယ်ပယ် များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ပညာရေးနှင့်ဆိုင်သော ကိန်း ဂဏာန်းများတွင် မူလတန်းအဆင့်၌ မိန်းကလေးအရေအတွက်သည် ယောက်ျားလေးအရေ အတွက်ထက်များနေသော်လည်း အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းများတွင် ကျားအရေအတွက်မှာ မ အရေအတွက်ထက် ပိုများနေ၍ အမျိုးသမီးများအတွက် ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။သို့သော် ကျေးရွာတွင် နေ့တွက်လုပ်အားခငွေများမှာ အမျိုးသားများက ပိုမိုရကြသည်။ဥပမာအားဖြင့် လုပ်အားသဘာဝနှင့်အင်အား စိုက်ထုတ်ရမှု တူညီ သော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် လုပ်အားလျော့နည်းပြီးရကြသည်။အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင်မူ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ အလွန်လျော့နည်းလျက်ရှိသည်။ကျားမတန်းတူ ညီမျှမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျားမတန်းတူ ညီမျှမှု၊ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတါက် ပိုမို အထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍာအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း(၂)ဖွဲ့၊ဘာသာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ(၄)ဖွဲ့နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ(၁)ဖွဲ့တို့ရှိသည်။ယင်းအဖွဲ့များအနက် ကျေးရွာမှ ဖွဲ့စည်းပေးသော လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးရေးရာ၊မိခင်နှင့်ကလေးအဖွဲ့မှာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအားနည်းသည်။ အပျိုလူပျိုအသင်းမှာ လူမှုရေးလုပ်ငန်းနာရေးကိစ္စတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု အားကောင်းသည်။ဝိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင်သည့် ဂေါပကအဖွဲ့၊အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် သစ္စာပါရမီ ပံ့ပိုး

သူများ၊ပရဟိတ လုပ်ဆောင်ကြသော ဓမ္မစကူးလ် အဖွဲ့တို့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်မှု အသင့်အတင့်သာ သက်ရောက်မှုရှိသည်။မြန်မာ့အသေးစားငွေကြေးအဖွဲ့ကို ရွာမှ လယ်သမားများ အဖွဲ့ဖွဲ့၍ လယ်ယာနှင့်အထွေထွေ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးရန် အသေးစားငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းကို လည်ပတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ကျေးရွာရှိ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများမှာ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့အကြား ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု၊အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ သဘောတရားတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အားနည်းကြပြီး အဖွဲ့ အစည်းများ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများရရှိနိုင်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ)　　သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် စပါးအဓိကထားစိုက်ပျိုးကြသည်။နှမ်းကို အနည်းငယ်သာစိုက်ပျိုးသည်။ မျိုးစပါးစိုက်ဧက(၇၅၃)ရှိပြီး သီးထပ်အဖြစ် နှမ်း(၁၁)ဧကကို စိုက်ပျိုးကြသည်။မိုးစပါး ပျှမ်းမျှ အထွက်မှာ (၉၀)တင်းနှုန်းတို့ထွက်ရှိကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်း ကုမ္ပဏီ များမှလည်း တောင်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများပေးသည်။တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှမှု ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။

ကျေးရွာတွင် ဝက်မွေးသူ အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ တစ်ရွာလုံး၏ ၆၇%ဝန်းကျင်သာရှိ ပြီး ဒေသမှ ဝက်မျိုးများကို မွေးမြူကြသည်။ဒေသကြက်မွေးသည့် အိမ်ထောင်စုလည်း တစ်ရွာလုံး ၏ ၇၀% ခန့်ရှိပြီး ဈေးကွက်တွင် ဝယ်လိုအားရှိသည်။ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပွားတတ်သော တိရစ္ဆာန် ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ကြက်လည်လိမ်ရောဂါသည် အဖြစ်များပြီး ရောဂါကြောင့် သေဆုံး ပျက်စီး မှုများရှိတတ်သည်။နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်မွေးကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်း မလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများအနေဖြင့် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများက မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း တည်ထောင် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် ချေးငွေကို အလွယ်တကူ မရရှိနိုင်ကြချေ။ကျေးရွာတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုရန် ခိုင်းနွားကို အများဆုံးမွေးပြီး ကျွဲကို အနည်းငယ်သာ မွေးမြူကြသည်။ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရန် ရေမြေနေရာ အဆင်မပြေသောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမရှိပါ။

(ဂ)စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမရှိပါ။အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စား အလုပ်များ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ဈေးရောင်း၊ဆိုင်ကယ်ဖြင့် လှည့်လည်ရောင်း၊ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။အခြားလုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုနှင့် အမျိုးအစား အလိုက်တွက်ခြေကိုက်မှု အနည်းအပါးမှ အသင့်အတင့်အနေအထားတွင်ရှိသည်။လက်လုပ် လက်စားအလုပ်များမှာ စိုက်ပျိုးရာသီများတွင်သာ အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင် အလုပ် အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေမမှန်ခြင်းကြောင့် တွက်ခြေကိုက်မှုနည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေများပြားပြီး ထိုအခြေအနေမှာ ကျေးရွာ၏ အလားအလာကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။မြို့ပေါ်တွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းအချို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများရှိသော်လည်း ရွာသူရွာသားများ တက်ရောက်သင်ကြားမှုအားနည်းပါသည်။အပ်ချုပ်၊ဇာထိုးပန်းထိုး၊ဆံပင်၊အလှပြင်၊မုန့်လုပ်နည်း ၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ပန်းရံလုပ်ငန်းသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများဖြစ်ကြသော်လည်း ရွာသားအများစုသည် အဆိုပါ သင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့နည်းပါးကြသည်။လုပ်ငန်းသုံးပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်း အနည်းငယ်နိမ့်ကျကြပြီး သင်တန်းစရိတ် အကုန်အကျခံရန်နှင့်လုပ်ငန်း ထူထောင်ရန်လည်း မတတ်နိုင်ကြချေ။ငွေကြေး အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာ အပ်ချုပ် စက်ပြင်စသော သင်တန်းများသို့ အခကြေးငွေအကုန်အကျခံကာ ပို့လွှတ်သင်ကြားကြသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် စပါးစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်တတ်ခြင်းကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးနှင့်ဓါတုမြေသြဇာသုံးစွဲမှုများပြားသဖြင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေး ကျဆင်းလာနိုင်သည်။တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာအသုံးပြုမှုများပြားသည်။စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ် အိတ်ခွံ၊ပုလင်းခွံ၊ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ကျေးရွာများသည် မြေမြင့်သောအပိုင်းတွင် တည်ရှိ၍ ရေကြီးရေလွှမ်းခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခဲ့ပါသည်။တောင်တန်းများတည်ရှိသောကြောင့် မုန်တိုင်းဘေးအန္တာရယ်တို့နည်းပါသည်။အားပျော့သောမုန်တိုင်းဝင်ရောက်မှုသာ တခါတရံ ကြုံတွေ့ရတတ်သည်။အခါအားလျော်စွာ ကျရောက်တတ်သောမိုးခေါင်ခြင်းက သဘာဝ အန္တရယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှ တောင်သူများသည် မြန်မာ့ လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသော ချေးငွေကို တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း ၅ ကျပ်တိုး၊တစ်ဧက တစ်သိန်းခွဲကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး ဆယ်ဧကအတွက် ချေးယူနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင်တချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာထဲမှ ငွေတိုးချေးစား သူများထံမှ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း(၁၀%)ဖြင့်လည်းကောင်း၊မိတ်ဆွေ၊မိသားစုဝင်များထံမှ တစ်နှစ် အတိုးနှုန်း (၅%)ဖြင့်လည်းကောင်း ချေးယူနိုင်ကြသေးသည်။ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်းကို ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသေးပါ။ကျေးရွာမှ မြို့တွင်းသို့သွားရောက်၍ အပေါင်ဆိုင်၌ ရွှေထည်ပစ္စည်းများ ထား၍ အတိုးနှုန်း တစ်လလျှင်(၃)ကျပ်နှုန်းပေးရသည်။

ကျေးရွာသားအများစုသည် ချေးငွေကို အကြောင်းရင်းမျိုးစုံ(ရိက္ခာ၊ကျန်းမာရေး၊ပညာရေး) တို့အတွက် အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ချေးယူကြပြီး ကျေးရွာတွင် ချေးငွေလိုအပ်ချက်များပြားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင်းအကြွေးထားရှိမှုအနေအထားကို လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့ချက်အရ ပါဝင်သော ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများအားလုံးသည် အကြွေးယူထားကြပြီး အကြွေးငွေ ၁၀၀၀၀ကျပ်မှ သိန်းငွေအထိ ချေးယူထားကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ထိုအိမ်ထောင်စုများ၏

(၃၀)%သည် အကြွေးငွေ ငါးသိန်းအောက်ချေးယူထားပြီး ၃ %သည် တစ်သိန်းအထက်ချေးယူထား ကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းသည် ၁ ထပ်ဆောင် ပျဉ်ခင်း၊သွပ်မိုး ၁၀၀x၁၈x၉ အရွယ်ရှိပြီး၊ အလယ်တန်းကျောင်းဆောင်သည် နှစ်ထပ်တိုက်ကျောင်း ၁၁၂x၂၄x၂၄ အုတ်နံရံကာနှင့် ပျဉ်ခင်း၊ သွပ်မိုး တွင် သင်ကြားပေးသည်။ရွာသားအားလုံးမှာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ (၃၀)% မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထားကြသည်။မူလတန်းအောင် ရာခိုင်နှုန်း လည်းမြင့်မားသည်။ယခုနှစ် ကျောင်းအပ်နှံသည့် နှုန်းထားသည် ကျေးရွာရှိ မူလတန်းအရွယ် နှင့်အလယ်တန်း အရွယ်ရှိသူ အရေအတွက်ထက် ပိုနေကြောင်းတွေ့ရှိရကာ ၎င်းမှာ မူလတန်းတွင် ၉ နှစ်၊အလယ်တန်း တွင် ၁၄နှစ်ထက်ကြီးသော ကျောင်းသားများပါရှိခြင်း၊ကျေးရွာအနီးရှိ စစ်တပ်မှ ဝန်ထမ်းသားသမီး များ လာရောက်ပညာသင်ကြားကြပါသည်။ရွာနားနီးမှလည်း လာရောက်ပြီး ပညာသင်ကြားကြပါသည်။ကျောင်းတွင် ပရိဘောဂနှင့်ကျောင်းသားကျောင်းသူများအတွက် စာရေးခန်းများလုံလောက်မှုမရှိပါ။ဆရာ/မများလုံလောက်မှုရှိပါသည်။လွန်ခဲ့သော ကျောင်းဖွင့် ရာသီက မူလတန်းကျောင်းသား များအတွက် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များနှင့်လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်များကို အခမဲ့ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ရွာသူရွာသားများသည် ကျန်းမာရေးကို မြို့သို့သွားရောက်၍ ပြသရပါသည်။ရွာသူရွာသားများအတွက် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုတို့နှင့်လက်လှမ်းမမီပါ။

သောက်ရေအတွက်ရေတွင်းကိုသာ အများဆုံးသုံးစွဲကြပြီး လုံလောက်မှုရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုများသည် ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲကြသည်။တစ်ရွာလုံးနီးပါး ယင်လုံ အိမ်သာဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသဖြင့် ရေကြောင့် ဆက်စပ်ဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ နည်းပါးသည်။စာသင်ကျောင်းတွင်လည်း ကျောင်းအိမ်သာမှာ စနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ထားပြီး ကျောင်းသူ/သားများအတွက် အသုံးပြုရန် လွယ်ကူသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထား သီးသန့်မရှိပေ။သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များ တွင်လည်း ရိုးရာအကများဖြင့် တင်ဆက်ပါဝင်ကြသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း သီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦး လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာရှိ ရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ကား၊ထော်လာဂျီများကို အသုံးပြု မောင်းနှင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်က လုပ်ဆောင်ခဲ့သော ရွာချင်းဆက်လမ်း ကာဒူ ကျေးရွာသို့ ကျောက်ခင်းလမ်း(၃)မိုင်ကို ကျေးလက်ဦးစီးဌာနက ခင်းပေးခဲ့သည်။ယခုအခါတွင် လမ်း သည် ကျွဲ၊နွားများဖြတ်သန်းသွားလာမှုကြောင့် လမ်းသည်ဆိုးဝါးနေပါသည်။ရွာမှ သာယာကုန်း

ကျေးရွာသို့ ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ရွာထဲနှင့်ဆက်သွယ်ထားပါသည်။ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မိုးရာသီတွင် ဆိုးရွားစွာ ပျက်စီးလျက် အသုံးပြုရန် ခက်ခဲလှပါသည်။လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၂၂၂)စီးနှင့်စက်ဘီး(၅၈)စီး၊ထော်လာဂျီ(၂၁)စီးနှင့် ကား(၁၂)စီးတို့ကို အသုံးပြုလျက်ရှိကြသည်။ရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း အချို့မှာ အလွန်ဟောင်းနွမ်းနေပြီး ပြုပြင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။အချို့မှာ ကားဆိုင်ကယ်များရှိသော်လည်း ကြွေးမြီများတင်ရှိနေကြောင်းတွေ့ရသည်။အရေးပေါ်လူနာများအား သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကို ရွာထဲရှိကား ထော်လာဂျီ စသည့် အားလပ်သောကားများအား အခကြေးငွေပေးပြီး သယ်ဆောင်ကြရသည်။ကျေးရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် နန့်ရင်းချောင်းရေးကိုဖြတ်သန်းသွားလာရန်လွယ်ကူစေရေးအတွက် ကြိုးတံတားအရှည်၅ပေခွဲ ရှည်ပြီး တည်ဆောက်ခဲ့သော ခုနှစ်မှာဖြစ်ပြီးတစ်နှစ်ပတ်လုံး ကောင်းစွာအသုံးပြုနိုင်သည်။ကျေးရွာတွင် ကွန်ကရစ်တံတားပေ ၂၀/၁၅ တံတား ၄ ခုကို စည်ပင်သာယာရေးမှဆောက်လုပ်ပြီး ၂၀၁၃/၁၄ တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် ရွာမှ တံတား(၁)စင်းဆောက်လုပ်ထားပါသည်။ကျေးရွာတွင် ရေမြောင်းများကို ဖြတ်သန်းရန်အတွက်ပျဉ်ခင်းတံတား(၄)ခုရှိပြီး ရေပွန်(၅)ခုတို့သည် အသင့်အတင့်ရှိပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး အသုံးပြုကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို ၂၀၁၆ခုနှစ်မှစ၍ ဆက်သွယ်ထားရှိပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၁၉% ခန့်သည် သွယ်တန်းအသုံးပြုနေကြပြီး အစိုးရမှချပေးသော ဆိုလာများကိုလည်းအသုံးပြုကြသည်။ကျေးရွာတွင် ဆိုလာများ ဝယ်ယူအသုံးပြုကြပြီး ဖယောင်းတိုင်များကိုလည်းအသုံးပြုကြပါသည်။မဟာဓါတ်အားလိုင်းကို အိမ်တိုင်းသုံးစွဲခွင့်ရရှိချင်ပါသည်။ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့်အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် အင်တာနက် ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက်ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ရွာသားများသည် သတင်းစာ၊ဂျာနယ် တို့ကို ဝယ်ယူဖတ်ရှုအား အားနည်းကြပြီးတစ်ရွာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် တယ်လီဖုန်းနှင့်သတင်းဆက်သွယ်ရေးမှာ ကောင်းမွန်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။သို့သော်ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး အစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ရွာသားများသည် ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားခြင်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာသည်။လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့် ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန်အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်းစသော လူနေမှု အဆင့်အတန်းမြင့်မားလာရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနေသည်။လူငယ်ပညာတတ်များရှိပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ ၆၁%မှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်များဖြစ်ကြသည်။ဘွဲ့ရ အရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျွမ်းကျင်မှုနှင့်သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများတို့ လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေပါမည်။ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း ခက်ခဲစွာ လက်လှမ်းမီကြရပါသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း မိုးညှင်းခရိုင်ဆေးရုံသို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့်ပံ့ပိုးပစ္စည်းများ မှာ လက်ရှိပညာရေးအနေအထားအတွက် အသင့်အတင့်အဆင့်တွင်ရှိနေကြသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံများစိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ ဖြစ်သည်။ကျေးရွာသည် မြစ်ကြီးနားနှင့်ရွှေဘိုများသို့ ကတ္တရာလမ်းတို့ဖြင့် ကူးသန်းသွားလာနိုင်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်သဖြင့် ကျေးရွာထွက်ကုန်များကို အချိန်မီ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးထွက်ကုန်ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ကောင်းသဖြင့် အထူးသဖြင့် ကြက်နှင့်နွား၊ဝက်တို့ကို တိုးချဲ့မွေးမြူရန်အခွင့်အလမ်းသာသည်။သို့သော် မွေး/ကုဦးစီးဌာနမှ လိုအပ်သောနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်သည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့်အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ လယ်ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်မှအပ အခြားသယံဇာတများ မထွက်ရှိပါ။လယ်ယာမြေကို ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် လယ်သမားများအဖို့အတွက်နှုန်းတိုးမြင့်အောင် အားစိုက်ရပေမည်။မြေဆီသြဇာများခမ်းခြောက်၍ သဘာဝမြေသြဇာနှင့်ဓါတ်မြေသြဇာတို့ အသုံးပြုကြရပါသည်။

မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကို ရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးသောအစီအစဉ် မရှိသေးပါ။တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးကျင့်သုံးနိုင်ရေး အထောက်အပံ့များ ရရှိရန် လိုအပ်သည်။ကျေးရွာတွင် ငွေတိုးချေးသူများရှိသော်လည်း အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားတတ်သည်။

ကျေးရွာတွင် ချေးငွေနှင့်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများရှိပြီး ပုံစံ(၇) လယ်စားများသာ ငွေကြေးအချိန်မီ ရရှိပြီး(OSS)များသည် စိုက်ချိန်မမီ၍ အခက်အခဲရှိပါသည်။ထုတ်ချေးငွေနှင့် လယ်ယာသုံးကုန်ကျငွေမှာ မညီမျှသဖြင့် လယ်သမားများ အခက်ကြုံနေရပါသည်။သွင်းအားစုဈေးကွက်မှာ ဈေးနှုန်းမြင့်မားသောကြောင့် လုံလောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်မှုမရှိပါ။ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်တွင် စပါးကောင်းမွန်ပါသည်။ဘဏ်များမှ ကျေးရွာအရောက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသောစနစ်လည်းမရှိဘဲ ချေးငွေလိုအပ်သောအိမ်ထောင်စုများမှာ စီးပွားရေးဘဏ်၊ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များမှ ငွေချေးရန် စာရွက်စာတမ်း လိုအပ်ချက်များဖြည့်စွက်ရာများတွင် အခက်အခဲကြုံတွေ့ရတတ်သည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ဒေသတွင်လည်း အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊တတ်သိပညာ၊အထိအတွေ့တို့အားနည်းပါသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမြှင့်တင်ခြင်း၊အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးခြင်း၊ သက်မွေးပညာသင်တန်းများရရှိခြင်းမှတဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့်စီးပွားရေးအနေအထားကို တိုးတက်ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးမှတဆင့် ကလေးငယ်များ၏ လူသားဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်းလာစေရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စီးပွားရေးအုပ်စုများဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံခန့်ခွဲမှု ယန္တရား တိုးတက်လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင်အရင်းအနှီးချေးငွေ၊ နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအပြင် အခြားလုပ်

ငန်းလုပ်ကိုင်သူများကိုပါ ခွဲဝေချထားပေးမည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ရောက်ပြီးသူများမှ တဖန်ကျေးရွာတွင်းရှိ ရရှိထားသော နည်းပညာမျှဝေပြီး ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကိုရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထို့သင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းခြံစည်းရိုးများကို ကောင်းမွန်အောင်ပြုလုပ်ပြီးကလေးငယ်များ၏ အရည်အချင်းတိုးမြှင့်လာရေးအတွက်ဆောင်ရွက်မည်။ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ကျောင်းလိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ကာ ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသော ဆရာ/မ ခန့်ထား ရရှိနိုင်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်လက်ရှိရောင်းချနေသော ကျေးရွာ(မနက်)ဈေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ကာ ကျေးရွာ၏ အခြေခံ အဆောက်အဦးများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်မြို့နယ်နှင့်အထက်အဆင့်မှ ကူညီဖြေရှင်းရမည့် ကိစ္စများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်

အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျတ်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင် စပါးအပြင် နှမ်းကို သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။တောင်သူများအတွက် သီးနှံ ဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီးဖျက်ပိုး ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေး အတွက်နည်းစနစ်ရရှိရေး လိုအပ်သည်။ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိက အရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့်ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။နည်းပညာ အသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးစီးဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များ ပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်လျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်းဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ရွာတွင်မြစိမ်းရောင်ငွေစုချေးကိုလည်း ရရှိရေးအတွက် ကျေးလက်ဦးစီးကို တင်ပြ တောင်းဆိုပါမည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော်၄င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု နည်းပညာ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသောလုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါအဆင်သင့် မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခု ထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေအောက်တွင် ထားရှိက တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေး ဝန်ထမ်းအချို့ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ချက်များဖြစ်သည်။ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန်ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ် ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည်။ စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှပြည့်စုံမှုမရှိပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထု သည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်ကာလစီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာ ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ် သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲ ထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိဘဲ နောက်ထပ်တိုးလာမည့် လုပ်ငန်း စီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ဗျူဟာ မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

(ခ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ် များထားရှိမည်။ဥပမာအားဖြင့်တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှအသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေ ကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာ သယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ခွဲ အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ဥပမာအားဖြင့် တံတား ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။အစကနဦး ကြီးကြပ် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။သို့မှ သာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့်လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင် ်ရွက်နိုင်ပါလိမ့် မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အကောင် အထည်ဖော်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့် အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုး

ရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ဆောင်ပါမည်။ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Momitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှုတို့ကို စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကို ကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့်ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) **ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏အခန်းကဏ္ဍ**

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင်ပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကို အဓိကယူပါမည်။အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ဥပမာ- မိဘဆရာ အသင်းသည် ကျေးရွာ မူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေး အရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာ ကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ)ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသောဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေ ဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အဆင့်မြင့်တင်ရန်

မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှု အကူအညီ များရယူရပါမည်။

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင်လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက်ကန်တရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး စသည် သင်တန်းများအတွက်နည်းပညာ ဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင်ဖော်ပြထားသော ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံ သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)တွင်-

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာအထောက်အပံ့တို့ပါဝင်သည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာ အမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ၊ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အခြား အေဂျင်စီထံမှ နည်းပညာအကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်း

အဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေး စီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။တစ်ရွာလုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလည်းဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်သည်ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ ပေါ်ပေါက်လာပါကအနည်းနှင့်အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ဘဲ နောက်ထပ်တိုးလာမည့်လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက် မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

ကဏ္ဍနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကိုအုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စိစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်၊လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional Classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)သည် စီမံချက်ကိုအကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့်အကျိုးနှင့်၎င်း စစ်ဆေးခြင်းကို(၃)လပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့ခွဲအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံ သတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်းများဖြစ်ပါမည်။(၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် အဖွဲ့နှင့်အဖွဲ့ခွဲအသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာကို ကျေးရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်ပါမည်။(၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့်ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲ အဟန့်အတားများနှင့်ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ

- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ

ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီး လိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု(မူလ လျာထားချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍)
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသော ငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်
- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင်ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန်အဆိုပြုနည်းလမ်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည်(၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစား အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစု ပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စု ဥက္ကဋ္ဌ နှင့်သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံစာပေးပို့ပါမည်။အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ၂-၃မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါ အချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့်ရင်ဆိုင် ကျော်လွှားမှုများ၊ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ လိုအပ်သော အကူအသညီအထောက်အပံ့များ စသည်တို့ပါဝင်ပါမည်။

နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ် ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာက ဖိတ်ကြား အသိပေး တင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနို်ငရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဖိတ်ကြားမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း များ(ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ)၊သတင်း မီဒီယာများ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အခြား ပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ကိုလည်း ရရှိပါမည်။ဤ အကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီ

ယခုကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့်စီမံဆောင်ရွက်စဉ် အစကနဦး ကာလတွင် အချိန်ပိုင်းအလိုက် လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာကဲ့သို့ နည်းပညာ အကူအညီများကို မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်းများထံမှလိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ					
	လမ်း၊တံတားများတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၁၀၀	၁	ရွာတွင်းလမ်းများအားကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး၊တံတားအဆင့်မြင့်အောင်ပြုလုပ်ရေး	
၂။ လူငယ်ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အားကစား					
	မူးယစ်ကင်းစင်နယ်မြေ/ကျေးရွာဖြစ်ရေး	၉၆	၂	မြို့နယ်အား/ကာဝန်ကြီးများနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ပညာပေးဟောပြောခြင်း၊လူငယ်တွေအတွက် မူးယစ်ဆေးနဲ့ပြဿနာများကို အသိပညာရရှိအောင်ပြုလုပ်ခြင်း	
၃။ ပညာရေး					
	ကျေးရွာ၏စာသင်ကျောင်းအဆောက်အဦး၊ပရိဘောဂ၊သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၉၂	၃	ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်၍ပညာရေးမှအစအားလုံးအဆင့်မြင့်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး	-
၄။ လူငယ်၊ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အားကစား					
	လူငယ်စာကြည့်တိုက်ဖြစ်မြောက်ရေး	၈၅	၄	မြို့နယ်အား/ကာဝန်ကြီးများနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ပညာပေးဟောပြောခြင်း၊လူငယ်တွေအတွက် မူးယစ်ဆေးနဲ့ပြဿနာများကို အသိပညာရရှိအောင်ပြုလုပ်ခြင်း	

၅။ ကျန်းမာရေး					
	ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်းများ ဖွင့်ပေးရေး	၆၆	၅	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းနှင့်ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ရရှိရန်၊မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ ယင်လုံအိမ်သာများဆောက်လုပ်ရန်တိုက်တွန်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ခြင်း	
၆။ လူငယ်၊ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အားကစား					
	ကောင်းမွန်သောကစားကွင်းဖြစ် အောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၆၄	၆	မြို့နယ်အား/ကာဝန်ကြီးများနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ပညာပေးဟော ပြောခြင်း၊လူငယ်တွေအတွက် မူးယစ်ဆေးနဲ့ပြဿနာများကို အသိ ပညာရရှိအောင်ပြုလုပ်ခြင်း	
၇။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	ဆည်မြောင်းဌာနနှင့်ပူးပေါင်းချိတ် ဆက်၍ရေရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၆၃	၇	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်၍စိုက်ပျိုး ရေးနည်းပညာရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများဆက်သွယ်မှုရရှိရန်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ရေးနည်းပညာသင်တန်း၊ စပါးအထွက်တိုးနည်းပညာသင်တန်း၊ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များငှားရမ်းနိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	
၈။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာတိုးတက် အောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၅၄	၈	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်၍စိုက်ပျိုး ရေးနည်းပညာရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများဆက်သွယ်မှုရရှိရန်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ရေးနည်းပညာသင်တန်း၊ စပါးအထွက်တိုးနည်းပညာသင်တန်း၊ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များငှားရမ်းနိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ	

				နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	
၉။ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ					
	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးအသုံးဆောင်နှင့် ဝန်ထမ်းရရှိအောင်တောင်းဆိုရေး	၅၄	၉	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းနှင့်ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ရရှိရန်၊မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ ယင်လုံအိမ်သာများဆောက်လုပ်ရန်တိုက်တွန်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ခြင်း	
၁၀။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းကဏ္ဍ					
	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ များပြားလာအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၅၂	၁၀	အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရေးနည်းပညာသင်တန်းများနှင့်ဈေးကွက် ဆိုင်ရာနည်းပညာသင်တန်းပေးခြင်း	
၁၁။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်စုပေါင်းဝယ်ယူနိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ရေး	၅၀	၁၁	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်၍စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများဆက်သွယ်မှုရရှိရန်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ရေးနည်းပညာသင်တန်း၊ စပါးအထွက်တိုးနည်းပညာသင်တန်း၊ ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များငှားရမ်းနိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	
၁၂။ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၅၀	၁၂	ဈေးကွက်သဘောတရားနားလည်မှုစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး၊ ကုန်ချောထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်အားနားလည်မှု စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး၊	

၁၂။ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
	ခေတ်မီမွေးမြူရေးစနစ်များဖော်ဆောင်ခြင်း	၂၈	၁၃	ဈေးကွက်သဘောတရားနားလည်မှုစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး၊ ကုန်ချောထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်အားနားလည်မှု စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး၊	

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ လမ်း၊တံတားများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရေး	၁	——	——			
၂။ မူးယစ်ကင်းစင်ရေး	၂	——	——	——		
၃။ စာသင်ကျောင်းအဆောက်အဦးများနှင့် ပညာရေးတိုးတက်ရေး	၃	——	——	——		
၄။ လူငယ်/ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်ဖြစ်ပေါ်လာစေရေး	၄	——	——			
၅။ ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်းများဖွင့်ပေးရေး	၅	——	——	——		
၆။ ကောင်းမွန်သောကစားကွင်းဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၆		——	——		
၇။ ဆည်မြောင်းဌာနနှင့်ပူးပေါင်းချိတ်၍ရေရရှိရေးဆောင်ရွက်ရေး	၇	——	——			
၈။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၈	——	——			
၉။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အဦး၊အသုံးအဆောင်နှင့်ဝန်ထမ်းများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၉	——	——			
၁၀။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၁၀	——	——	——	——	——
၁၁။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၁၁	——				
၁၂။ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး	၁၂	——	——			
၁၃။ ခေတ်မှီမွေးမြူရေးစနစ်များဖော်ဆောင်ရေး	၁၃	——	——			

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	လမ်း၊တံတား တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်ရေး			✔		
၂	မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး ကင်းစင်နယ်မြေဖြစ်ရေး				✔	✔
၃	ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆောက်အဦးပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ရေး			✔		
၄	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်ဖြစ်ပေါ်ရေး				✔	
၅	ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်းများဖွင့်ပေးရေး		✔			✔
၆	ကောင်းမွန်သောကစားကွင်းဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး				✔	
၇	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး			✔		
၈	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး					✔
၉	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အဦးများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရေး			✔		✔

၁၀	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး				✔	
၁၁	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်စုပေါင်းဝယ်ယူနိုင်ရေး		✔			
၁၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိရေး				✔	
၁၃	ခေတ်မှီမွေးမြူရေးစနစ်များဖော်ဆောင်ရေး		✔			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန်**ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန**၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှအသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကိုကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ

ကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ် မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီ ရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို

အဓိကထားဖေါ်ပြပါမည်။ ငွင်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမ ယင်းအခြေခံ သတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကို တည်ဆောက်ရ ပါမည်။

ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုတို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏%**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၃	၄	၁၈	၂%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၃၂	၂၄	၅၆	၆%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၄၃	၄၇	၁၀၁	၁၀%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၇၅	၈၀	၁၅၅	၁၅%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၀၈	၃၀၉	၆၁၇	၆၁%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၂၁	၄၆	၆၇	၆%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ-		**၄၉၂**	**၅၁၀**	**၁၀၀၂**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၁၈၇		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅.၃ ဦး**			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေသည် ၆၀%ရှိ၍ အများဆုံးဖြစ်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	**လုပ်ငန်းများ**	**အဓိက အလုပ်အကိုင်**			**တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ**	**မှတ်ချက်**
		အိမ်ထောင်စု	**%**	**မိသားစု ဝင်လုပ်အား**		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ အငှား ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ် အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၄		၁	၈	အိမ်ဆိုင်၊အရောင်းအဝယ်
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁				ကိုယ်ပိုင်သုံးဘီးဆိုင်ကယ်ခရီးသည်ပို့
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁			၁	အငှားကားမောင်းဒါရိုင်ဘာလုပ်
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၁	
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၁၀	ကျောင်းဆရာမ
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ အငှား ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၁	ဝန်ထမ်း၊စာရင်းစစ်
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂၇			၁၂၅	
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းကျေးရွာတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ရွာတွင် ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူ မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုဦးရေ(၆၂)အိမ်ရှိပြီး၊ဆင်းရဲပြီး လယ်ကေအနည်းငယ် ပိုင်ဆိုင်တဲ့ လယ်သမားဦးရေမှာ ၁၂ အိမ်ရှိပြီး(၂)ကေမှ(၅)ကေ ပိုင်ဆိုင်တဲ့တောင်သူငယ်အိမ်ထောင်စုများမှာ(၆၀)ရှိပါသည်။အလဘ်အလတ်တောင်သူမှာ(၅၀)ရှိပြီး၊လယ်အများဆုံးပိုင်ဆိုင်တဲ့ တောင်သူကြီးဦးရေမှာ(၃)အိမ်သာရှိ၍ လယ်ကေအများဆုံး ပိုင်ဆိုင်တဲ့ဦးရေမှာ အလွန်နည်းပါးပါသည်။မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူမှာ နည်းပါးပါသည်။အိမ်တွင်းကြက်နှင့်ဝက်များကိုသာမွေးမြူကြသည်။စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရန် ငွေကြေးမလုံလောက်သောကြောင့် နည်းပညာနှင့်အရင်းအနှီးများ လိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာတွင် လက်လီလက်ကားရောင်းဝယ်ရေးမှာ အသင့်အတင့်ထားရှိသည်။စားဝတ်နေရေးအတွက်သာဖြေရှင်းနိုင်သည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူဦးရေမှာ(၆၁၆)ဦးရေသာရှိပြီး အလုပ်မလုပ်နိုင်သော သက်ကြီးရွယ်အိုမှီခိုသူမှာ(၆၁)ဦးရှိပြီး ကျန်ရှိသော လူဦးရေမှာ ကျောင်းသား/သူများနှင့်ကလေးငယ်များဖြစ်ကြသည်။ညောင်ကိုင်းရွာတွင် လုပ်သားအင်အားမှာ နည်းပါးသည်။ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစားမှာ လယ်ယာကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး ရာသီဥတု မှန်လျှင်စပါးထွက်နှုန်းတိုးလျှင်ဝင်ငွေကောင်းမွန်ပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	ကျားမတန်းတူရသည်။
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၅၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား					
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းရွာတွင် စပါးစိုက်ပျိုးချိန်နှင့်ရိတ်သိမ်းချိန်၌သာနေ့စား လုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကအများဆုံးလုပ်ကိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်အားခမှာ

ကျားအများဆုံးလုပ်အားခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့်အနည်းဆုံးမှာ၄၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး မ အများဆုံး လုပ်အားခမှာ၅၀၀၀ကျပ်နှင့်အနည်းဆုံးမှာ ၄၀၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် ကျားအများဆုံးလုပ်အားခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်နှင့်အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ၄၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး မ လုပ်အားခအများဆုံး ၃၅၀၀ကျပ်နှင့်အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၇၅၃	သင့်	မရ	စမ်းချောင်း၊မိုးရေခံအိုင်
ယာမြေ /တောင်ယာ	၁၁	သင့်	မရ	မိုးရေ၊စမ်းချောင်း
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၉၅	သင့်	မရ	မိုးရေ၊တွင်းရေ
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၁	သင့်	မရ	တွင်းရေ
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၁၇	သင့်	မရ	မိုးရေ၊တွင်းရေ
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၈၇၇**			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမားအုပ်စုကိုဆွေးနွေးခြင်းအားဖြင့် ရေရရှိသည့်နေရာအမျိုးအစားမှာ စမ်းချောင်းများနှင့်ရာသီအလိုက် မိုးရေခံအိုင်များမှဖြစ်သည်။မြေဆီလွှာအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်သာရှိသည်။ဓါတ်မြေဩဇာကို မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးအလိုက်အသုံးပြုရသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	လက်လှမ်းမမီ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
အခြား ရင်းမြစ်များ	မရှိ	
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် ဝါး၊သစ်၊သက်ကယ်၊အိမ်ဆိုင်ထင်း		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	များ	လွယ်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	နည်း	ခက်ခဲ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းရွာတွင် နေထိုင်သူများသည် ထင်းသက်ကယ်ဝါးသစ် စသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များရှိပြီး ခက်ခဲစွာသယ်ယူရပါသည်။နွားလှည်းဖြင့်ခက်ခဲစွာ သယ်ယူရပါသည်။ သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များမှာ နွား၊ကျွဲ များသာရှိသည်။သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များဖြစ်သော သစ်၊ဝါး များကို ထုတ်ယူသုံးစွဲသူ လူဦးရေများပြားလာခြင်းနှင့်ကိုယ်ပိုင်မြေသတ်မှတ်မှုများ များပြားလာခြင်း ကြောင့် စားကျက်မြေနေရာများ၊အပင်မျိုးစိတ်များ ရှားပါးလာရခြင်းဖြစ်သည်ဟုသိရှိရပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်အခြေအနေ	အုတ်တိုက်၊ သွပ်မိုး	ပျဉ်ထောင်ခင်း/ သွပ်မိုး	ဝါးထရံကာ	ဝါး၊ကြမ်းခင်း၊သက်ကယ်၊မြေကြီးကုန်း
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ထော်လာဂျီ၊နွားလှည်း၊ ထွန်စက်၊ ခြွေလှေ့စက်	ထွန်စက်၊ထော်လာဂျီ၊နွားလှည်း	နွားလှည်း	မရှိ
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ဓါတ်အားလိုင်း၊ ဆိုလာ၊ဖုန်း၊TV၊ စလောင်း	ဓါတ်အား၊ဆိုလာ၊ ဖုန်း၊TV	ဆိုလာ၊ဖုန်း၊TV သေး	ဆိုလာ၊ဖယောင်းတိုင်
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	လယ်၊ရောင်း ဝယ်ရေး	လယ်၊ရောင်းဝယ် ရေး၊ဆရာမ	လယ်၊ကျပန်း	ကျပန်း
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ဆိုင်ကယ်	ကား၊ဆိုင်ကယ်	ဆိုင်ကယ်၊စက် ဘီး	ဆိုင်ကယ်၊စက် ဘီး
အိမ်ထောင်စု - ၁၈၇	၂၁(၁၁%)	၃၄(၁၈%)	၇၈(၄၂%)	၅၄(၂၉%)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေမှာ အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုမှာ(၂၉%)၊ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုမှာ(၄၂%)၊အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုမှာ(၂၂%)၊အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုမှာ(၁၁%)ရှိသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၄၂	၁၃%	နေ့စား၊ကျပန်းအလုပ်လုပ်၍ဖြေရှင်းကြသည်။
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၂၉	၉%	စပါးတိုး၊ငွေတိုးရယူခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းကြရသည်။
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ			အပိုကုန်ကျမှုများနည်းပါးအောင်ဆောင်ရွက်ရန်

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စစ်တမ်းကောက်ယူချက်အရ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ စားသောက်နိုင်သော အိမ်ခြေ အရေအတွက်သည် အလွန်နည်းပါးသည်။ညောင်ကိုင်းရွာတွင် ဥစ္စာဓန အဆင့်၃နှင့်၄ အိမ်ထောင်စုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင်အဆင့်(၃) အိမ်ထောင်စုများမှာ နေ့စား၊ကျပန်း အလုပ်လုပ်ခြင်းဖြင့် ဝမ်းစာကိုဖြေရှင်း နိုင်ကြသည်။ကြွေးမြီ တင်ရှိကြသော်လည်း ဆပ်နိုင်သည့်အနေအထားတွင်ရှိသည်။အဆင့်(၄)မှာ အလွန်ဆင်းရဲသူ များဖြစ်ကြရာ တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စားဟု ဆိုရသော်လည်း ကျန်းမာရေး၊လူမှုရေး၊ဘာသာရေး၊ရပ်ကြေးရွာကြေး များမှာလည်း တာဝန်ယူရသဖြင့် စပါးတိုးငွေတိုးများယူကာ ဖြေရှင်းရသဖြင့် အတိုးများမဆပ်နိုင်ဘဲ အတိုးပေါ် အတိုးထပ်နေတော့သည်။ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲစားသောက်နိုင်သော အိမ်ခြေအရေအတွက်အလွန်နည်းပါးသည်။

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၁၄		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	၁		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	-		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ညောင်ကိုင်းရွာအတွင်းရှိ ၆၀နှစ်အထက် အသက်ကြီးရွယ်အိုများသည် မိသားစုဝင်

များ၏ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုကို ရရှိသော်လည်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံးရာနှုန်းပြည့်အချိန်တိုင်းစောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်သည်ဟု တွေ့ရှိရပါသည်။ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စုများမှာ ပညာရေး၊လူမှုရေး စသည်တို့တွင် အားနည်းနေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။အမျိုးသားများမှာလည်း မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲနေကြပြီး အရက်သေစာသောက်စားခြင်းများလည်းရှိကြသည်။မုဆိုးဖို၊တစ်ခုလပ် ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ ဝင်ငွေထွက်ငွေမျှတမှုမရှိ၊ပညာရေး၊စားဝတ်နေရေးနှင့် လူမှုရေးသည်နှောင့်နှေးနေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	အသင့်အတင့်ရှိသည်။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	ဓါတ်မြေသြဇာ အလွန်အကျွံအသုံးပြုခြင်း၊ မိုးရွာခံမြေယာ၊မိုးရေခံ
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	ကုန်းမြေမြင့်
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း၊သစ်ခုတ်၍
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	လတ်	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း၊သစ်တောပြုန်းတီး
၆	မုန်တိုင်း	လတ်	မိုးရာသီဝင်ခါနီး လေမိုးထန်တတ်ပါသည်။
၇	လျှော်	လတ်	မြေဆီလွှာပြတ်တွန့်ထက်၊အဖျားခတ်
၈	မီးဘေး	နိမ့်	ကြို့တင်ကာကွယ်
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	မြေမြင့်
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	လတ်	ချောင်းရေတိုက်စားမှုနှင့်၊ဓါတ်မြေသြဇာ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်း
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	(သစ်၊ထင်း၊ဝါး)ခုတ်ခြင်း
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	မိုးရာသီ(ခြင်ကိုက်ခြင်း၊သောက်ရေ)
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	တစ်ယောက်ရှိ
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	အနည်းငယ်ရှိ
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	မရှိ
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	ကြက်၊ဝက်၊နွား
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	(မရှိ)ရွာအတွင်းနေထိုင်ခြင်း
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	(မရှိ)ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးအတွင်းရှိခြင်း

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၉	အခြား	နိမ့်	မရှိ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စုနှင့်ဆွေးနွေးချက်အရ ကျေးရွာသည် ထိခိုက်လွယ်သော အခြေအနေတွင်ရှိသည်။ညောင်ကိုင်းကျေးရွာတွင် ဆန်စပါး၊စားနပ်ရိက္ခာ မလုံလောက်မှုထိခိုက်လွယ်သည့်မိသားစုဝင်များရှိကြသည်။ဝမ်းစာမဖူလုံသောကြောင့် ကျပန်းလုပ်ခြင်း၊နေ့စားလုပ်ခြင်း စသည် ဖြင့်ဖြေရှင်းကြရာ အလုပ်မရရှိလျှင် အလွန်အခက်အတွေ့ကြရသည်။အခြားသဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြီးကြီးမားမား မရှိပေ၊အနာရောဂါကြီးများလည်းမရှိပါ။သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းမှာ အလွန်သိသာလှပါသည်။ငွေကြေးနှင့်ကျွဲ၊နွားလှည်းရှိသူများသာ ထုတ်ယူနိုင်ပြီး ဆင်းရဲသူများမှာ လုံလောက်စွာ မသုံးစွဲနိုင်ကြပေ။ကျန်းမာရေးအတွက် အရေးပေါ်သွားလာရလျှင်လည်း ဆင်းရဲသော မိသားစုဝင်များမှာ အခက်တွေ့ရပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	အရက်၊မူးယစ်ဆေးဝါး
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	လတ်	အမျိုးသားသေဆုံးခြင်း၊ အမျိုးသားများ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်း
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	လတ်	သားသမီးများလွန်းသောကြောင့်
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	မရှိ
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	လတ်	ချောင်းကမ်းဘေး
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	နိမ့်	မရှိ
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	လတ်	မိုးရေများခြင်း၊တောင်တန်း

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			အောက်မြေပြန့်
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	မရှိ
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	လတ်	စပါးစိုက်/ရိတ်၊ပန်းရံ နောက်လိုက်/နေ့စား၊မြေယာမဲ့
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	မရှိ၊အနည်းငယ်
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	လတ်	ရွာပြင်ပမှဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်း၊ ရောင်းချသူရှိ
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	နိမ့်	
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	လတ်	ဟင်းစိမ်းရောင်းချသူ
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	
၂၁	အခြား	လတ်	ကျပန်းလုပ်သားများ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စုနှင့်ဆွေးနွေးရာတွင် ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများမှာ အရက်သေစာ၊မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုကြောင့် မိသားစုများခံရခြင်း၊မိသားစုဦးရေများ၍ လယ်ယာမဲ့ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။မတော်တဆ ဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာတွင်နေထိုင်သူများမှာ ချောင်းကမ်းဘေးတွင်နေထိုင်သူများဖြစ်သည်။လက်လုပ်လက်စားများနှင့်ကျပန်းလုပ်သားများမှာနေ့စားလုပ်ကိုင်သူများဖြစ်သည်။မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများကို ထိရောက်စွာ အရေးယူရန်ရွာသူရွာသားများ အသိပညာဗဟုသုတ တိုးပွားရန် ပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ဇာတိသွေး	၁	၂၀	၆၀	၈၀	လယ်ယာနှင့် အထွေထွေ စီးပွားရေး	၄	၆
၂	CF	၂	၁၅	၂၂	၃၇	သဘာဝပတ် ဝန်းကျင်ထိန်း သိမ်းရေး	၄	၇
၃	ဓမ္မစကူးလ်	၃	၄	၉	၁၃	ပရဟိတ	၄	၇
၄	အပျိုလူပျို	၃	၈၀	၇၀	၁၅၀	ဝိုင်းဝန်း	၄	၆
၅	အမျိုးသမီး ရေးရာ	၂		၅	၅	လူမှုကူညီရေး	၄	၇
၆	မိခင်နှင့်ကလေး			၅	၅	ကလေး စောင့် ရှောက်ရေး	၄	၇
၇	သစ္စာပါရမီ	၃	၂၀	၅၀	၇၀	ပံ့ပိုးသူများ	၄	၇
၈	ဂေါပကအဖွဲ့	၃	၃၀	၃၀	၆၀	ဝိုင်းဝန်းလုပ် ကိုင်	၄	၆

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ရှိသော်လည်း သတ်မှတ်ထားသော တာဝန်ဝတ္တရားစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများရေးဆွဲထားခြင်းများမရှိပေ။နားလည်မှုများဖြင့်သာတည်ထောင်ထားကြသည်။အဖွဲ့အစည်းများ ရှိသော်လည်းပြီးပြည့်စုံသော အောင်မြင်မှုရရှိရန် လိုအပ်နေသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။စည်းလုံးမှု၊နားလည်မှု၊ ပွင့်လင်းစွာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးတတ်မှုများ အနည်းငယ်လိုအပ်နေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	CF	၂	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောရရှိရန်
၂	ငြိမ်း	၂	ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ဆွေး နွေးခြင်း
၃			
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ CF ကိုတည်ထောင်ပေးသောအဖွဲ့မှာ KCWG ဖြစ်သည်။CFအဖွဲ့မှာ မြေဧက ၁၀၂ဧကအားပြုစုတောများထားခြင်း၊ကျွန်းပျဉ်း ကတိုးစသော ပျိုးပင်များ ပျိုးပြီး စိုက်ခြင်းများပြုလုပ် ထားသည်။ပုံမှန်အစည်းအဝေးများကိုလည်းလစဉ်ပြုလုပ်ကြသည်။ငြိမ်းဖောင်ဒေးရှင်းမှာ ကျေးရွာ ဒေတာအချက်အလက်ကောက်ခံခြင်း၊ကျေးရွာစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ပြုလုပ်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ရပ်မိရပ်ဖများ၏ သဘောထားများမှာ မြစိမ်းရောင်နဲ့ချိတ်ဆက်ပေးရန် ဆန္ဒရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၆၂	၃၆%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၁၂	၄%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၆၀	၃၂%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၅၀	၂၇%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၃	၁%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၁၈၇**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ဆွေးနွေးမှုအရ စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ လုပ်ကိုင်သောကြောင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်သူဦးရေနှင့်မြေမဲ့ယာမဲ့ဦးရေ ယှဉ်ကြည့်ရာတွင် မြေယာမဲ့ဦးရေကနည်းပါးသည်။ မြေယာမဲ့ဦးရေသည် ကျပန်းလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြရသည်။ထို့ကြောင့်မိသားစု စီးပွားရေးအခြေအနေ ကျပ်တည်းမှုများတွေ့ရသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ	ပုဂ္ဂလိက	၁၆၇	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား	မိုးရေ	၅၈၆	ရာသီအလိုက်	မရှိ

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်များမှာ စိမ့်စမ်းရေ၊ချောင်းရေနှင့် မိုးရေတို့ဖြစ်သည်။ ရေရင်းမြစ်နှင့်ရေသွင်းဧရိယာမှာ လုံလောက်မှုမရှိပေ။မိုးရေကို အခြေခံ၍ လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ထို့ကြောင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုများရှိပါက လယ်သမားများ အခက်တွေ့ကြုံရသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျှမ်းမျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၇၅၃	တင်း	၄၀	၁၀၀	၉၀	ဝါဆို	သီတင်းကျွတ်	လတ်	လတ်	
နှမ်း	၁၁	တင်း	၁၈	၂၅	၂၁	ဝါခေါင်	တန်ဆောင်မုန်း	နိမ့်	မြင့်	ပုံမှန်မရှိ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းရွာတွင်အဓိကထွက်သောသီးနှံမှာစပါးဖြစ်သည်။ရာသီဥတု ကောင်းပြီး ရေပုံမှန်ရရှိလျှင် အထွက်နှုန်းကောင်းပါသည်။ဓါတ်မြေဩဇာ စံချိန်မီ အသုံးပြုနိုင်မှသာ စပါး ထွက်နှုန်းများသည်။အချို့သော တောင်သူများမှာ နှမ်းကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြသည်။နှမ်းအထွက်နှုန်းမှ အလွန်နည်းသည်။

(၂.၂.၁.၄)လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်							
လက်တွန်းထွန်စက်	၄၈					၁၁၁	လယ်မလုပ်ကိုင်

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
							သူ ၂၈
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၈					၁၇၉	အခကြေးငွေဖြင့် ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ပါသည်။
ရေစုပ်စက်	၂၃						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်	၆						
အခြား							

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမားအုပ်စုဖြင့်ဆွေးနွေးချက်အရ လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်သူဦးရေနည်းပါးသည်။ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်သော ဦးရေပို၍များပြားသည်။ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် ၄၈ခု၊ခြွေလှေ့စက် ၈ခု၊ရေစုပ်စက် ၂၃ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၆ ခုတို့သည် ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်သောပစ္စည်းများဖြစ်သည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီဩဇာ)	စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သောအသိပညာဗဟုသုတများရှိရန်၊သဘာဝမြေဩဇာများကိုသာ အသုံးပြုရန်
ရေရင်းမြစ်	ရေအရင်းအမြစ်အားနည်း၊မိုးရေခံအသုံးပြု၊စက်ရေတင်၊ဆည်မြောင်းများ တိုးချဲ့ပေးရန်
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	သဘာဝမြေဆွေး၊အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာများကိုအသုံးနည်း
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	အော်ဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေးမရှိ၊ဓါတုပိုးသတ်ဆေးရှိသည်။အသုံးပြု
ဈေးငွေနှင့် ငွေကြေး	ဈေးငွေရှိသည်။စိုက်ဘဏ်၊သမဘဏ်ရှိသည်။

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ဝန်ဆောင်မှုများ	
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာများကိုလေ့လာ၍ စနစ်တကျအသုံးချရန် ဝန်ဆောင်မှု အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။တခါတရံဟောပြောပွဲရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	ဈေးနှုန်းမြင့်မားသောကြောင့် လုံလောက်စွာသုံးစွဲနိုင်မှုမရှိခြင်း
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်အသင့်ရှိပြီး ကုန်သွယ်မှုကောင်းပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမားအုပ်စုဖြင့် ဆွေးနွေးချက်အရ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုမှာ စိုက်ပျိုးမြေ နေရာမရှိတော့ပါ။မြေဆီသြဇာများခမ်းခြောက်၍ သဘာဝမြေသြဇာနှင့်ဓါတ်မြေသြဇာကို အသုံးပြုကြ သည်။သဘာဝမြေဆွေးကို အသုံးနည်း၍ အော်ဂဲနစ်မြေသြဇာကိုလည်း အနည်းငယ်အသုံးပြုရပါသည်။ ချေးငွေနှင့်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများရှိပြီး ပုံစံ(၇)လယ်စားများ အချိန်မီရရှိပြီး(OSS)လယ်စားများသည် စိုက်ချိန်မမီ၍ အခက်အခဲရှိပါသည်။ထုတ်ချေးငွေနှင့်လယ်ယာသုံးကုန်ကျငွေမှာ မညီမျှသဖြင့် လယ်သမားများ အခက်ကြုံနေရပါသည်။ သွင်းအားစုဈေးကွက်မှာ ဓါတ်ဆားတစ်အိတ်ကို(၂၅၀၀၀)ကျပ် နှင့်(၂၇၀၀၀)ဖြစ်ပြီး မြေသြဇာမှာ(၂၃၀၀၀)ကျပ်ရှိပြီး ဈေးနှုန်းမြင့်မားသောကြောင့် လုံလောက်စွာ သုံးစွဲ နိုင်မှုမရှိပါ။ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်တွင် စပါး တစ်တင်းလျှင်(၅၅၀၀)ကျပ်မှ(၇၀၀၀)ရှိပြီး ကုန်သွယ်မှု ကောင်းပါသည်။

(၂.၂.၁.၆)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	နည်းပါးသည်။လူဦးရေတိုးပွားလာမှုကြောင့် သစ်တောကြိုးဝိုင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသောကြောင့်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြေဆီသြဇာနည်းပါး/ဓါတုဓါတ်မြေသြဇာများအသုံးပြုသောကြောင့်
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	အရင်းအနှီးကို သီးနှံများနှင့်လည်း လယ်လုပ်ကိုင်ကြရသဖြင့် အကျိုး ခံစားခွင့်နည်းပါးသည်။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အားနည်း၊OSSလယ်ဧရိယာကေများသောကြောင့်
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	ကျွမ်းကျင်လုပ်သားအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	ရေရင်းမြစ်နည်းပါးသည်။ဆည်မြောင်းနည်းပါး
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	စိုက်ပျိုးမြေများပြားခြင်းကြောင့်/အားနည်း၊မိုးရေကူမှလုံလောက်မှုရှိ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
	သည်။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ဖျက်ပိုးရောဂါရှိ၊ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြု
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီပါသည်။မြို့နှင့်နီးသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	စိုက်ပျိုးရေးကိုစနစ်တကျလေ့လာ၍စိုက်ပျိုးမှုနည်းပါသည်။
အခြား	ငွေကြေးမလုံလောက်ခြင်း

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမားအုပ်စုနှင့်ဆွေးနွေးချက်အရ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာများမှာ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိပါ။သစ်တောကြိုးဝိုင်းနှင့်ဆက်စပ်နေသောကြောင့် မြေဆီသြဇာနည်းပါး ပါသည်။ဓါတုဓါတ်မြေသြဇာများများအသုံးပြုရသည်။ငွေကြေး အရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု အကျိုးခံစားခွင့် နည်းပါးပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးအားနည်း မိုးရေခံမြေဖြစ်သောကြောင့်(OSS) လယ်ဧရိယာကေများသာဖြစ်ကြသည်။လယ်လုပ်သားကျွမ်းကျင်လုပ်သား အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ရေရင်းမြစ်နည်းပါးသည်။စိုက်ပျိုးမြေမလုံလောက်ပါ။တချို့သောအိမ်ထောင်စုများသည် လယ်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့်အခြေအနေရှိသော်လည်း လယ်လုပ်ရန် မြေမလုံလောက်သဖြင့် လယ်လုပ်ရန်အခက်ရှိနေပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၁၂၆	၈၂၅	နွားကလေးနွားမများပါဝင်သည်
နို့စားနွား			
မြင်း			
ကျွဲ	၅	၄၅	
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၁၂၅	၃၂၀	
ကြက်	၁၄၆	၁၉၀၈	
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမားအုပ်စုနှင့်ဆွေးနွေးချက်အရ မွေးမြူရေးကို သီးသန့်လုပ်ကိုင်မှု နည်းပါးသည်။ကျွဲနှင့်နွားကို လယ်ယာတွင်ခိုင်းရန်သာ တနိုင်တပိုင်မွေးမြူကြသည်။အိမ်မွေး တိရစ္ဆာန်အဖြစ် ဝက်နှင့်ကြက်ကို မွေးမြူသည်။စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးကို ကြက်မွေးမြူရေးတစ်ခုသာတွေ့ရသည်။ ကြက်မွေးမြူရေးကို စီးပွားဖြစ် ဦးရေမှာ နည်းပါးသည်။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ရှားပါးပါသည်။လူဦးရေတိုးပွားခြင်း၊စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်း
ရေရရှိမှု	နည်းပါးပါသည်။ဆည်မြောင်းများမရှိခြင်း
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ။မျိုးတိရစ္ဆာန်သီးသန့်မွေးမြူခြင်းမရှိပါ။
ချေးငွေ	မွေးမြူရေးအတွက်ချေးငွေသီးသန့်မရှိပါ။ပုဂ္ဂလိကချေးငွေသာရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	ကြက်၊ဝက် အစာဈေးနှုန်းမြင့်မားပါသည်။
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	ကြက်ဒိုင်များမှလာသိမ်းပါသည်။
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	အသင့်အတင့်သာရှိပါသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ။လုပ်ကိုင်သူနည်းပါးပါသည်။
ချေးငွေ	မရှိပါ။
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့်	မရှိပါ။

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမားအုပ်စုနှင့်ဆွေးနွေးခြင်းအရ မွေးမြူရေးအတွက် သီးသန့်လုပ်ကိုင်သူနည်းပါးသည်။ချေးငွေ၊နည်းလမ်းကောင်းနှင့်မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်ခက်ခဲမှုများကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	ချေးငွေအဖြစ်ပုဂ္ဂလိကချေးငွေသာရှိသည်။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများပြားသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	စနစ်တကျမွေးမြူမှုမရှိချေ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	မွေးမြူရေးအတွက် လိုင်စင်၊လေလံလက်လှမ်းမီမှုမရှိချေ
အခြား	မွေးမြူရေးအသိပညာပေးများရှိရန်လိုအပ်သည်။
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူနည်းပါးသည်။လုပ်ကိုင်သူများသည်လည်း စနစ်တကျလုပ်ကိုင်လေ့လာလုပ်ကိုင်မှုမရှိချေ။ငွေကြေးအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် ချေးငွေနှင့် အမြတ်ငွေသည် လည်ပတ်နေသည်။ငါးလုပ်ငန်းအဖြစ် သီးသန့် လုပ်ကိုင်သူမရှိချေ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၃		၃	
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း				
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၂		၂	မြင့်
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၁၅	-	၂၀	လတ်
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၁၀	-	-၄	လတ်
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း		၃		လတ်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး		၈		လတ်
၁၄	ကျန်းမာရေး		၁		လတ်
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ		**၂၂**		

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းရွာတွင်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောလုပ်ငန်းများအား လေ့လာရာတွင် လက်လီလက်ကားရောင်းဝယ်ခြင်း၊ပညာရေးဝန်ထမ်း၊ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေဖြင့် မိသားစု စားဝတ်နေရေးအား လုံလောက်စွာ ထောက်ပံ့နိုင်ခြင်း မရှိကြပေ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ကျပန်းနေ့စား	လယ်တစ်ကေစပါးစိုက်နိုင်လျှင်-၁၀၀၀၀၊ဝေးလျှင်-၃၅၀၀၀ စပါးရိတ်သိမ်းပီးလျှင်-၃၀၀၀၀၊ဝေးလျှင်-၃၅၀၀၀ စပါးစိုက်၊ရိတ်နေ့စားတစ်ရက်လျှင်-၃၀၀၀၊၃၅၀၀၊၄၀၀၀

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းကျေးရွာ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာ ကျပန်းနေ့စား အဓိကလုပ်ကိုင်သော အလုပ်မှာ စပါးစိုက်၊စပါးရိတ်သိမ်းသော အလုပ်လုပ်ပါသည်။စပါးစိုက်ရိတ်သိမ်းလျှင် တစ်ကေကို သုံးသောင်းကျပ်ရှိပြီး ဝေးလျှင်သုံးထောင်ငါးထောင်ကျပ်ရှိပါသည်။တစ်ရက်လျှင် စပါးစိုက်နှင့်ရိတ်တို့၏ နေ့စားလုပ်အားခမှာ ၄၀၀၀ကျပ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ဇယား(၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ကျပန်းနေ့စား	ကျပန်းနေ့စားလုပ်ကိုင်သူများသည်။စပါးစိုက်ချိန်နှင့်ရိတ်သိမ်းချိန်သာ အလုပ်ရှိပြီး ကျန်ရှိသော အချိန်များမှာအလုပ်ရှားပါးပါသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စုများဆွေးနွေးရာတွင် အလုပ်အကိုင်များရှားပါးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၁၆	၆	၁၇	**၂၃**	၆	၇	**၂၃**			
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ										
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
	၃ လ အထိ	၃	၂	၁	**၃**	၂	၁	**၃**			
	၆ လ အထိ	၂	၂	-	**၂**	၂	၁	**၃**			
	၁၂ လ အထိ	၇	-	၇	**၇**		၇	**၇**			
	၁၂ လ အထက်	၆		၆	**၆**		၆	**၆**			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်းဆွေးနွေးမှုအရ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများသည် စီးပွားရေးအရ ရွာမှ ထွက်ခွာ၍ အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား တစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စုမှာ(၁၆)အိမ်ထောင်စုဖြစ်ပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အပိုဝင်ငွေရရှိရန်အတွက်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၂၃
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအရ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများသည် စီးပွားရေးကြောင့်သာ သွားလာသူများဖြစ်သည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၆	၉	၂	၁၀	၄
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)					
	- ဘဏ်					

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစု ပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း/ကိုယ်တိုင်	√				
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း					

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရပ်မိရပ်ဖများနှင့်ဆွေးနွေးခြင်းအရ ကျေးရွာတွင်းရှိ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ထံမှ ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စုသည်(၉%)ရှိသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	၃မိုင်	၄မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကားလမ်း	ကားလမ်း
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်မျိုးစုံနှင့်ဟင်းသီးဟင်း ရွက်၊သားငါး	ကုန်မျိုးစုံနှင့်ဟင်းသီးဟင်း ရွက်၊သားငါး
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	ရိုးရိုးဈေးတန်း	မြေကပ်ဆိုင်ခန်းနှင့်တိုက်ခန်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းဆွေးနွေးမှုအရ ကျေးရွာနှင့်ဈေးကွက်သည် လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးကောင်းမွန်သော်လည်းဝေးလံလှပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမ ည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်၊ သ မချေး ငွေ)	စိုက်ပျိုး စရိတ်	၆လ	၈၀ ပြား	ပုံစံ(၇)	ပုံစံ(၇) မရှိခြင်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမ ည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု /ငွေချေးအစီအစဉ်	သမဦးစီး စိုက်ပျိုးစရိတ်		၁.၅ကျပ်	ပုံစံ(၇)	ပုံစံ(၇) မရှိခြင်း
ငွေချေးပေးသူ	ကျေးရွာတွင်း	(၁)လ တစ်ကြိမ်	၅ကျပ်	ခြံဝင်း စာချုပ်	အခက်အခဲရှိ
အပေါင်ဆိုင်	ရွှေ		၃ကျပ်	ရွှေ	ကောင်း
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ကူညီ	အဆင်ပြေချိန်			
အခြား					

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးစရိတ်အတွက် လယ်ယာမှလည်း ချေးငွေရရှိပါကြောင်းလေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	မြေဆီလွှာပျက်စီးလို့ ဓါတ်မြေသြဇာ သုံးစွဲမှုများပြား
အပင်မျိုးစိတ်များ	လတ်	
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	အမျိုးအမည မသိပိုးသတ်ဆေးများဖြန့် ခြင်းကြောင့်တိရိစ္ဆာန်နှင့်လူများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
		အန္တရယ်ရှိ
ရေရှင်းမြစ်	နိမ့်	နန့်ရှင်းချောင်းမှရေရှင်းမြစ်အနည်းငယ်ရရှိခြင်း
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	ဘက္ကရီးရှော့တိုက်ခြင်းအဆိပ်ခတ်ငါးဖမ်းခြင်း
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	လတ်	တောမီးရှို့ခြင်းကြောင့်အခြားမျိုးကွဲများအန္တရာယ်ရှိ
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	လတ်	ချောင်းများအခြားနေရာများတွင်စည်းကမ်းမရှိစွန့်ပစ်ခြင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေပဲ၊ပဲပုတ်၊အာလူးစိုက်ပျိုးရေးတွင် အမျိုးအမည်မသိ ပိုးသတ်ဆေးများဖြန်းခြင်းကြောင့် တိရိစ္ဆာန်နှင့်လူတို့ကို အန္တရာယ်ရှိခြင်း၊ဘက္ကရီးရှော့တိုက်ခြင်း၊အဆိပ်ခတ်ငါးဖမ်းခြင်းကြောင့်ငါးမျိုးကွဲများအန္တရာယ်ရှိခြင်း၊တောမီးရှို့ခြင်း၊သစ်အလွန်အကျွံခုတ်ခြင်းများကြောင့် အခြားတိရိစ္ဆာန်များ အန္တရာယ်ရှိခြင်း၊ချောင်းများ၊အခြား မြေလွတ်နေရာများတွင် စည်းကမ်းမှုမရှိ စွန့်ပစ်ခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်ရှိခြင်းများရှိပါသည်။ထို့ကြောင့် အမှိုက်များကို စနစ်တကျ မီးရှို့ခြင်း၊အမှိုက်ပစ်နေရာစနစ်တကျ သတ်မှတ်ပေးရန် ဆွေးနွေးလျက်ရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၃	၈	၁၁	၁.၃%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၁၇	၁၅	၃၂	၄%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆၉	၉၂	၁၆၁	၁၉.၄%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၅၁	၂၁၆	၄၆၇	၅၆.၃%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၈	၄၇	၉၅	၁၁.၄%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၄	၂၅	၃၉	၅%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅	၂၁	၂၆	၃.၁%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၄၀၅**	**၄၂၄**	**၈၂၉**	၁၀၀%

ရင်းမြစ် …အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအရ ဘွဲ့ရသူ မ အရေအတွက်နည်းပါးပြီး မူလတန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေများပြားသည်။မူလတန်းပြီးဆုံး၍ အလယ်တန်းတက်ရန်ခက်ခဲသော အခြေအနေများကြောင့်သာ

ဖြစ်သည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၅၃	၈၃	**၁၃၆**	၅၂%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၄၈	၃၉	**၈၇**	၃၃%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၉	၇	**၁၆**	၆%
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၆	၁၉	**၂၅**	၉%

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်မူလတန်း(၅-၉နှစ်)ကျောင်းတက်နှုန်းမှာ ၅၂%၊အလယ်တန်း(၁၀-၁၄ နှစ်) ကျောင်းတက်နှုန်းမှာ ၃၃%၊အထက်တန်း(၁၅-၁၆နှစ်ကြား) ကျောင်းတက်နှုန်းမှာ ၆%နှင့်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူ/ သားမှာ ၉%သာရှိပါသည်။တစ်အိမ်ထောင်တွင် ပျှမ်းမျှကျောင်းတက်သူဦးရေမှာ ၁.၃ ဦးရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ကျေးရွာအတွင်း					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	မရှိ					
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	နှစ်ထပ်တိုက်ကျောင်းလျား၁၁၂x ၂၄x၂၄ ၁ထပ်ဆောင်ပျဉ်ခင်းသွပ်မိုး ၁၀၀x၁၈x၉					
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	အရည်အသွေးအသင့်					
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	ပရိဘောဂလုံလောက်မှုမရှိ အိမ်သာကောင်း၊လုံလောက် လက်ရှိအခြေအနေ					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	တစ်လတစ်ကြိမ် ဆန်ပြုတ်					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	-	၁၁	**၁၁**	-	-	-
ကျေးရွာခန့်						

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စာသင်ကျောင်းသည် ပြည်ထောင်စုကားလမ်းမကြီးဘေးတွင်ရှိသည်။ စာသင်ဆောင်နှစ်ထပ်ဆောင်နှင့်တစ်ထပ်ဆောင်ရှိသည်။ဝန်ထမ်းအိမ်ရာရှိသည်။ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားပါသည်။ကျောင်း၏လိုအပ်ချက်များမှာ ကျောင်းအုတ်တံတိုင်းနှင့်ကျောင်းအဝင်လမ်း ကိုကွန်ကရစ်လမ်းခင်းရန်လိုအပ်ခြင်းဆရာနားနေခန်းတွင် စားပွဲခုံ၊ထိုင်ခုံ၊ဘီရို၊စာရေးခုံ၊ထိုင်ခုံတို့ကို ကျောင်းသား/သူများလိုအပ်ပါသည်။ KG ကလေးကစားကွင်းနှင့်ကလေးမူကြိုကျောင်းများလိုအပ်ပါ သည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	၁၁ ဦး
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁:၂၄
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိပါ
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိပါ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှုမရှိ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	မရှိ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	ဘောလုံးကွင်းရှိ၊အခြားအားကစားပစ္စည်းလက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု ရှိပါသည်။

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းဆရာ/မလုံလောက်မှုရှိသည်။ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ကျောင်းတွင်း ဘောလုံးကွင်းရှိသော်လည်း အားကစားပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။မိဘ ဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရှိကြပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	**ရောဂါ**	**ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု**			**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
		မြင့်	**နိမ့်**	**မရှိ**	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		√		မိုးတွင်းကာလတွင်အဖြစ်များခြင်း
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√		
၃	ငှက်ဖျား		√		
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း			√	မရှိသလောက်နည်းပါး

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
	ကူးစက်ရောဂါ				
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		√		မူးယစ်ဆေးဝါးမှတဆင့်ရောဂါပိုးကူးနိုင်ခြင်း
၆	တီဘီ			√	မရှိပါ
၇	ဆီးချို		√		သက်ကြီးရွယ်အိုများတွင်အဖြစ်များ
၈	သွေးတိုး	√			စားဆီမသန့်၊အချိုမှုန့်သုံးစွဲ
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		√		ကျန်းမာရေးဌာနမှဆေးစစ်ခြင်း(၆)လ(၁)ကြိမ်
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု		√		စီးပွားရေးကြပ်တည်းမှုကြောင့်
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			√	လူဦးရေမများသောကြောင့်

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သွေးတိုးရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သောအခြေအနေတွင်ရှိသည်။ စားသုံးဆီ မသန့်ခြင်း၊အချိုမှုန့်သုံးစွဲမှုများခြင်း၊အငန်အစားများခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။အခြားသောရောဂါများမှာ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနိမ့်သော အခြေအနေတွင်ရှိသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		(၆)လ(၁)ကြိမ်ဆေးစစ်ခြင်း
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		(၃)လ(၁)ကြိမ်တိုက်ကျွေးခြင်းကလေးငယ်များ
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		(၆)လ(၁)ကြိမ်ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		ကလေးငယ်များ(၃)လ(၁)ကြိမ်ဆေးထိုးခြင်း
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု	√		(၃)လ(၁)ကြိမ်ဆေးစစ်ဆေးထိုးနှံခြင်း
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊	√		(၃)လ(၁)ကြိမ်ကလေးငယ်များအာဟာရ မှတ်တမ်းယူခြင်း

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
	လက်မောင်းပတ်)			
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအား မေးခိုင်ကာကွယ်ဆေးကို (၆)လ(၁)ကြိမ် ဆေးစစ်ခြင်း၊ဆေးထိုးခြင်းများရှိသည်။အခြားစုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့်အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှုကို ၃ လ ၁ ကြိမ် ဆောင်ရွက်ပါကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	၅	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မရှိ	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	မရှိ	မရှိ	ဆရာဝန် - ၃ ဦး လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	မရှိ	အရံသား ဖွားကျေး ရွာတွင်း(၁)
မြို့နယ် ဆေးရုံ	ရှိ	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ -	မရှိ	

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
			အရံသားဖွားဆရာမ- ခေတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	မရှိ	မရှိ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ-	လက်လှမ်းမှီမှု-မရှိ ဆေးဝါး--မရှိ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးလိုအပ်ချက်များရှိပါသည်။ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းများရုံးများလိုအပ်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၁၆၆	အကောင်း	√	√	√	၂၁
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝီစိတွင်း/တုံကင်			√	√	√	
ကန်						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား	၂၁					

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု အမျိုးသမီးအုပ်စုနှင့်ဆွေးနွေးခြင်းအရ ရေတွင်းသာ အဓိက အသုံးပြုသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၁၈၇	
ကျင်းအိမ်သာ		
မြေပေါ် အိမ်သာ	-	
တောထိုင်	-	
စုစုပေါင်း	**၁၈၇**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းဆွေးနွေးမှုအရ ယင်လုံအိမ်သာ သာ အဓိက ထားသုံးစွဲကြပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		√	
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	√		ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအားနည်း
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		√	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		√	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)		√	

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုအရ အမျိုးသမီးများသည် စီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်းတွင် ပါဝင်မှုမရှိချေ။ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်သာပါဝင်ကြသည်။အမျိုးသမီးများနှင့်ပတ်သက်၍ အကြမ်းဖက်မှု(သို့)တိုင်ကြားမှုများမရှိချေ။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	ရွာတည်		√	၁ မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၂	ဆိုး	၂၀၁၃		√	၃ မိုင်
အခြား	၁	ဆိုး	ရွာတည်		√	(၂၀၅၀)ပေ

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်းဆွေးနွေးမှုအရ ကျေးရွာလမ်းများမှာ မြေသားလမ်းများဖြစ်သဖြင့် မိုးရာသီတွင် ဆိုးရွား ပျက်စီးလျက်ရှိသည်။ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများမှာလည်း ထိုနည်းတူစွာ မိုးရာသီတွင်အသုံးပြုရန်ခက်ခဲလှပါသည်။ကျေးရွာတွင်း မြေသားလမ်း(၁)မိုင်အား ကွန်ကရစ်လမ်း အဆင့်မြင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ကျောင်းသူ/သားများ ကျောင်းသွားလာရခြင်းအဆင်ပြေမည်ဖြစ်ပါကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား	(၁၈x၁၂x၅)’	ကောင်း	၂၀၁၄-၁၅		√
ကြိုးတံတား	၁၉၇x၈၁/၂x ၁၅	ကောင်း	၂၀၀၈		√
ရေပြွန်	၆x၂၀x၅	ဆိုး			√
အခြား(သစ်သား)	(၁၈x၁၂x၅)	ကောင်း	၂၀၁၃-၁၄		√

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိ သစ်သားတံတား(၆x၂၀x၅)(၃)စင်းသည် မိုးတွင်းကာလတွင် ရေတိုက်စားခြင်း၊ရေကျော်ခြင်းများကြောင့် ပျက်စီးပြီးသွားလာရခက်ခဲပါသည်။ထိုသစ်သားတံတား(၃)စင်းအား ကွန်ကရစ်တံတားအဖြစ် အဆင့်မြင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးရွာသူ/သားများသည် သွားလာရလွယ်ကူအဆင်ပြေမည်ဖြစ်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိပါကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၅၈	၂၂၂	၂၁	၁၂		၁၂၂

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များအသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း အချို့ပစ္စည်းမှာ အလွန်ဟောင်းနွမ်းနေပြီး ပြုပြင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။အချို့မှာ ကား၊ဆိုင်ကယ်များ ရှိသော်လည်း ကြွေးမြီများတင်ရှိနေကြောင်းတွေ့ရသည်။အရေးပေါ်လူနာများအား သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကို ရွာထဲရှိ ကား၊ထော်လာဂျီစသည့် အားလပ်သော ကားများ အခကြေးငွေပေးပြီး သယ်ဆောင်ကြရသည်။ယာဉ်ပစ္စည်းကြီးကြီးမားမားများအား မိုးညှင်းမြို့သို့သွားရောက်ဝယ်ယူကာ တပ်ဆင်ရ သည်။

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၃၆	သင့်	ရှိ
ဆိုလာစနစ်	၁၆၁	ညံ့	ရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၄	ညံ့	ရှိ
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၈	သင့်	ရှိ

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းကို အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုမှ

၃၆အိမ်ထောင်စုသာ သုံးစွဲနိုင်ပြီးကျန်ရှိသော နေအိမ်များမှာ ဆိုလာစနစ်ဖြင့် အသုံးပြုကြသည်။ရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းအသုံးပြုရန်ငွေကြေးမလုံလောက်သောကြောင့် အချို့က အစိုးရမှချပေးသော ဆိုလာအသုံးပြုပြီး ဆိုလာများကို ဝယ်ယူသုံးစွဲကြပြီး ဖယောင်းတိုင်များကိုလည်း အသုံးပြုကြသည်။မဟာဓါတ်အားလိုင်းအိမ်တိုင်းသုံးစွဲခွင့်ရရှိချင်ပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဗြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၃၀၇	၅၁	၆၉	၄၀	၂၅

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ညောင်ကိုင်းရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးဖုန်းလိုင်းများကောင်းမွန်ကာ သတင်းများ ရရှိပါသည်။မိုးညှင်းမြို့နှင့်နီးသောကြောင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် နည်းပညာများလိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	TV၊ဘုရားပွဲများ၊ရှင်ပြုပွဲများတွင် အပန်းဖြေခြင်း၊အခြားနေရာများတွင် အပန်းဖြေနေရာမရှိခြင်း
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	သာရေးနာရေးများတွင်လုပ်အားငွေအားပါဝင်သည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ဘုန်းကြီးကျောင်းအတွက် အလှူခံခြင်း၊ဆွမ်းကပ်၊သန့်ရှင်းရေးများဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ကျေးရွာအဆင့်ဘောလုံးပြိုင်ပွဲများတွင်ပါဝင်ခြင်း၊အားကစားပစ္စည်းများအားလက်လှမ်းမီမှုမရှိ
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ညောင်ရေသွန်းပွဲ၊မီးထွန်းပွဲများ၊ရှမ်းအကများ၊ယာဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်း
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	ကျေးရွာတွင် တယ်လီဖုန်းများကို အများအပြား သုံးစွဲလာပါသည်။

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာမရှိပါ။အလုပ်နားချိန်တို့တွင် မိမိတို့နေအိမ်၌ သူငယ်ချင်းများစု၍ မုန့်လုပ်စားခြင်းဖြင့် အပန်းဖြေကြပါသည်။ရှင်ပြုပွဲ ၊TV ဘုရားပွဲများတွင် အပန်းဖြေခြင်း၊ရှမ်းရိုးရာအကများ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ကျေးရွာတွင် လက်ကိုင်တယ်လီဖုန်းများ သုံးစွဲခြင်းဖြင့်Viber ၊ Wechat ၊Facebook Beetalk၊ Mychat Online များကိုလည်း အသုံးပြုမှုရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	**ရှင်းလင်းချက်**
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	လက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	လက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	အရန်မီးသတ်၊ကြက်ခြေနီအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားခြင်း
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မိုးညှင်းမြို့နယ်ရဲစခန်းမှ လုံခြုံရေးအတွက် တာဝန်ယူဆောင် ရွက်ပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး အစီအစဉ်အဖြစ် ကယ်ဆယ်ရေးအတွက် အရန်မီးသတ်၊ကြက်ခြေနီအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းထားပါသည်။မိုးညှင်းမြို့နယ်ရဲစခန်းမှ ကျေးရွာလုံခြုံရေးအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပါသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
စိုးရိမ် /သာမန်	၂	၂	၁	၂

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လူကုန်ကူးမှု သာမန်အဆင့်၊ခိုးမှုသာမန်အဆင့်၊အကြမ်းဖက်မှု သာမန်အဆင့်ရှိပြီး ကျေးရွာလူထုအား မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု အန္တရာယ်ရှိပြီး စိုးရိမ်အဆင့်ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	**ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်**
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပြီးရောင်းချနိုင်သည်။ စပါးကိုအဓိကစိုက်ပျိုးကြပြီး၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအား လွန်စွာအ ထောက်အကူဖြစ်စေပေသည်။

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	ကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့် ဒေသတွင် တည်ရှိပြီး၊လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အရ အထူးကောင်းမွန်မှုရှိပြီး၊ တစ် နှစ် ပတ်လုံး လွယ်ကူချောမွေ့ စွာသွားလာနိုင်ပေသည်။
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်းတွင်ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှဖွဲ့စည်းထားသောလူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်ရှိပြီး၊အဖွဲ့များ၏။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ ပြင်ပ ပုဂ္ဂလိ က ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်အားကောင်းမှုရှိပြီး၊ထို အထောက်အပံ့များသည် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆိုင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် လွန်စွာအထောက်အပံ့ကောင်း များဖြစ် စေပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ လည်း စိုက်ပျိုးရေး နှင့်ပတ်သက်သောနည်းပညာပေးစံပြစိုက်ကွက်များလည်းကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးထားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ အား အချိန်နှင့် တစ်ပြေး ညီရရှိစေသည်။
• ဆက်သွယ်ရေး	ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင် တာ နက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာကောင်း မွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက် အလက် များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။
• ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာ သည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့်ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ်သုတ၊ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အားတီဗွီဖန် သားပြင်မှကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းစသော

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးလာရေးအတွက် အထောက် အကူ ပြုနေသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	ကျေးရွာအနေအထားအရ ၊ ယေဘုယျအားဖြင့်အဟန့် အတား စိန်ခေါ်မှု အများအပြား မတွေ့ရှိ ရပေ။ သို့သော်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး၊ အဖွဲ့များကြားတွင်အား ပြိုင်မှုအချို့ ရှိနေ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှုအနည်းငယ်အားနည်း ကြောင်း တွေ့ ရှိရသည်။
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ် မြေရိုင်း များ ထပ်မံ မတိုးချဲ့ နိုင်တော့ ပဲ လက်ရှိမြေပေါ်တွင် ထုတ်လုပ် မှု တိုးမြှင့်ရန်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
• ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာ နနှင့် ဆေးပေးခန်းမရှိသောကြောင့် အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင် နန်းမားဆေးရုံ သို့သွားရောက်ကုသရသည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
၁	**လမ်းတံတား**					
၁	ကျေးရွာတွင်းလမ်း မကောင်းခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်း တံတားမကောင်း ခြင်း၊ ကျေးရွာချင်းဆက် ကျောက်ချောလမ်း မကောင်းခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ်နေ ခြင်း၊ ကျေးရွာမှပြုပြင်ထိန်း သိမ်းလိုမှုမရှိခြင်း၊ ကားကြီးများဖြတ်ခြင်း၊ သစ်သားတံတားဖြစ် ခြင်း၊ သစ်အရည်အသွေးညံ့ များဖြင့်ခင်းထားခြင်း၊ ရေကျော်ခြင်း၊ ရေတိုက်စားခြင်း၊ ကျောက်ချောလမ်းဖြစ် သော်လည်း ကျောက်ခဲ အရည်အသွေး မကောင်းခြင်း။	ကျေးရွာတွင်လုပ် သားအင်အားရှိခြင်း၊ ကျေးလက်ဦးစီးဌာန သို့လမ်း၊တံတား စာရင်းတင်ပြချိတ် ဆက်နိုင်ခြင်း၊သဲ ကျောက်တိုက်ရန် ထော်လာဂျီ၊ကား များ၊သုံးဘီးများရှိ ခြင်း၊ကျေးရွာချင်း ဆက်လမ်းပျက် စာရင်းများပေးနိုင် ခြင်း၊ ပြင်ထိန်းတင်ပြနိုင် ခြင်း၊	ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း၊ ဦးဆောင်မည့်သူ နည်းပါးခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုအား နည်းခြင်း	မြို့နယ်အဆင့်ဌာန ဆိုင်ရာများနှင့်ပူး ပေါင်းဆောင်ရွက် ခြင်း၊ကျေးလက် ဦးစီး ဌာနသို့နည်းပညာ ပံ့ပိုးပေးရန်တင်ပြ ခြင်း၊ကျေးရွာသူ/သား များလုပ်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း	ကျေးရွာတွင်းမြေသားလမ်း အားကွန်ကရစ်လမ်းအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းသစ်သား တံတားအားကွန်ကရစ် တံတားအဖြစ်အဆင့်မြှင့်တင် ခြင်းဖြင့်ကျောင်းသား/သူ များကျောင်းသို့အဆင်ပြေစွာ သွားလာနိုင်ခြင်း၊ ကျေးရွာ၏ပညာရေး၊ကျန်းမာ ရေး၊လူမှုစီးပွားရေးများ အဆင်ပြေနိုင်မည်ဖြစ်ပါ သည်။
၂	**ကျန်းမာရေး**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု လိုအပ်ခြင်း	ရာသီအလိုက်ဖြစ်တတ်သောရောဂါဝေဒနာသည်များအစဉ်အမြဲရှိခြင်း	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးခန်းရှိခြင်းဖြင့်အနီးကပ်စောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအတွက်အနီးကပ်စောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း၊ မြေနေရာရှိခြင်း၊	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းနှင့်ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းလိုအပ်ခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် မွေးကာစကလေးငယ်များကျန်းမာရေးစိန်ခေါ်မှုရှိခြင်း၊ ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း	ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသို့တင်ပြချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျေးရွာလူထုအားကျန်းမာရေးအသိပညာပေးဟောပြောများဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊	ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းနှင့်ဝန်ထမ်းများ ဆေးဝါးများလုံလောက်စွာရရှိပါကကျေးရွာလူထုသည် ကျန်းမာပျော်ရွှင်စွာနေထိုင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။
၃	**ပညာရေး**					
၁	ကျောင်းဝန်းခြံကာထားမှုမရှိခြင်း၊ ကလေးထိန်း မှုကြို ကျောင်းမရှိခြင်း၊	ကျောင်းဝန်းခြံကို ပျဉ်အခြားသားအညှံ့များဖြင့်ကာထားခြင်း၊ ကျောင်းသူ/သားများကျောင်းပြင်ပထွက်ခြင်းဖြင့် အန္တရာယ်ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်ကလေး	သဲ၊ကျောက်များကျေးရွာအနီးတွင်ထုတ်ယူနိုင်ခြင်း၊ ကျေးရွာလုပ်သားအင်အားရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များကျောင်းများတွင်ပျော်ရွှင်စွာပညာ	ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း၊ ကျောင်းကော်မတီဖွဲ့စည်းထားမှုအားနည်းခြင်း	ပညာရေးဦးစီးဌာနသို့ချိတ်ဆက်တင်ပြဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျောင်းကော်မတီကိုအသစ်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ကျောင်းသားမိဘများအားအစည်းအဝေးခေါ်ယူခြင်း၊	ကျောင်းဝန်းခြံအုတ်တံတိုင်းခတ်ပေးခြင်းဖြင့်ကလေးထိန်းမှုကြိုကျောင်းဆောင်ပေးခြင်းဖြင့်ကျောင်းသူ/သားကလေးများ စိတ်ချမ်းမြေ့စွာ ပညာသင်ကြားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်မရှိ၍ စာဖတ်ရန်အခက်အခဲရှိခြင်း၊	၄နှစ်၅နှစ်အရွယ်များပြားစွာရှိခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးကြောင့်လူငယ်များပျက်စီးခြင်း၊စာရိတ္တပျက်ခြင်း အလွယ်တကူရရှိနိုင်ခြင်း၊	သင်ချင်စိတ်ရှိလာခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်လိုသည့် လူငယ်များရှိခြင်း၊	ဖမ်းဆီးအရေးယူမှုမထိရောက်ခြင်း၊	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ဆေးဝါးများပေးခြင်း၊	မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်သူများအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးများဆောင်ရွက်ခြင်း၊
	ကျောင်းသား/သူ စာသင်ခုံ/စားပွဲ ဆရာမစားပွဲ၊ဘီရိုများလိုအပ်ခြင်း၊	ကျောင်းသား/သူဦးရေများလာခြင်း၊	ကျောင်းသားမိဘများမှတစ်ပိုင်တနိုင်ရန်ပုံငွေများထည့်ခြင်း၊	ရန်ပုံငွေမလုံလောက်ခြင်း၊စာသင်ခုံ မလုံလောက်၍ ကျောင်းသူ/သားများ စာသင်ရန်ခက်ခဲခြင်း၊	ပညာရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊	စာသင်ခုံ/ကျောင်းပရိဘောဂများ လုံလောက်စွာရှိပါက ကျောင်း၏ပညာရေး ကောင်းစွာသင်ကြားနိုင်ခြင်း၊
	ကျောင်းဆရာမများ၏စားပွဲ၊ခုံ၊ဘီရို	ကျောင်းသားဦးရေတိုးလာခြင်း၊ဆရာမတိုးလာခြင်း၊ကျောင်းဆရာမ၊ဘီရို၊စားပွဲခုံ၊ထိုင်ခုံ၊ကျောင်းသား/သူစားပွဲ၊ထိုင်ခုံနှင့် KG ကလေးကစားကွင်း၊	သဲ၊ကျောက်၊ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့၊	ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း၊ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်တဲ့လူမရှိခြင်း၊ နည်းပညာလိုအပ်မှုမရှိခြင်း၊		ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့နှင့်မိဘဆရာအသင်းတို့ပူးပေါင်း၍အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့ရန် ကျောင်းထောက်အကူပစ္စည်းပံ့ပိုးခြင်း၊ကျောင်းတွင်ကျောင်းသား/သူများ ဗဟုသုတများရရှိစေရန် ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးပါရန်၊ကျောင်းဝန်းကျင်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	မူကြိုကျောင်း	မြေနေရာမရှိ၊ရန်ပုံငွေ မရှိ၊ဦးဆောင်သူမရှိ မူကြိုဆရာမ မရှိခြင်း	သဲကျောက်ရနိုင် သည်။ရွာသူရွာသား ကူညီမှုရနိုင်သည်။	မြေနေရာမရှိ၊ ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း၊	မြေနေရာရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	သန့်ရှင်းသာယာလှပရေး ဖန်တီးပေးပါရန်၊ မိဘများကလည်း စိတ်ဝင်စား ကြပါသည်။ကလေးများအသိ ပညာဗဟုသုတရရှိစေရန် ရပ်မိရပ်ဖနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး တို့ပူးပေါင်းပြီး မူကြိုကျောင်း ရရှိရေးအတွက် ဖွဲ့စည်းရမည်။ မူကြိုကျောင်းရရှိရေးအတွက်
	စာသင်ကျောင်း၊ အုတ်တံတိုင်း (ပြည်ထောင်စု ကားလမ်းမဘေး တွင်ရှိခြင်း	ပြည်ထောင်စုကား လမ်းဘေးတွင်ရှိခြင်း၊ ကျောင်းအုတ်တံတိုင်း လိုအပ်ခြင်း၊ကျောင်း အဝင်လမ်းမှအဆောင် ရောက်ရှိအောင် ကွန် ကရစ်လမ်းလိုအပ်ခြင်း၊ အဝင်လမ်းသည် သဲ ကျောက်ခင်းလမ်း ဖြစ်နေပါသည်။	ရွာသားများလုပ်အား ပေးနိုင်သည်။သဲနှ၊ သဲကျောက်များရရှိ နိုင်၊	ငွေကြေးရန်ပုံငွေ မရှိခြင်း၊ဦးဆောင် လုပ်ကိုင်တဲ့လူ မရှိ ခြင်း၊နည်းပ		
၄	**လူငယ်ကဏ္ဍ**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	မူးယစ်ဆေးဝါး၊ အရက်	လွယ်ကူစွာဝယ်လိုရသည်။ရောင်းချတဲ့သူရှိလို့မိသားစုအဆင်မပြေလို့ရောင်းရခြင်း	ရပ်မိရပ်ဖ၊အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ဘုန်းတော်ကြီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ပံ့ပိုးမှု	မူးယစ်ဆေးဝါးမဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ အလုပ်မလုပ်ခြင်း၊ ရောင်းချသူရှိခြင်း၊ ငွေကြေးမရှိလို့။	ရောင်းချသူများ ထိရောက်စွား အရေးယူရန်၊	ရပ်မိရပ်ဖ၊အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ အမျိုးသမီးရေးရာတို့နှင့်ပူးပေါင်းပြီးအဖွဲ့အစည်းဖွဲ့ရမည်။မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများနှင့်ရောင်းချသူများကို ရွာတွင်မရှိစေရန် ကင်းစင်အောင်ဆောင်ရွက်ပြီးဆေးသုံးစွဲသူများ ပပျောက်အောင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပါသည်။ ရောင်းချသူများကိုဥပဒေအရတားဆီးအရေးယူပေးပါရန်၊ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ရရှိလာမည့် ဆိုးကျိုးများကို ရွာတွင်အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်စေလိုပါသည်။ကျေးရွာတွင် သုံးစွဲသူနှင့်ရောင်းချသူများကိုထိရောက်စွာအရေးယူပေးစေလိုပါသည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၅	**လမ်း၊တံတား၊လျှပ်စစ်**					
၁	ရွာချင်းဆက်လမ်းမကောင်းခြင်း၊ ရွာတွင်းလမ်းမကောင်းခြင်း	ကားကြီးများသွားလာမှုများခြင်း၊ မြေသားလမ်းဖြစ်ခြင်း၊ မြောင်းများစနစ်တကျမတူးခြင်း၊	လမ်း၊တံတားဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊သဲဖို့ခြင်း၊ မြောင်းများကောင်းမွန်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း	လမ်းဘေးမြောင်းများမကောင်းခြင်း၊ ပြုပြင်မှုအားနည်းခြင်း၊မြောင်းများသပ်ရပ်မှုမရှိခြင်း၊	ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းခြင်း၊မြောင်းများကောင်းမွန်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊လမ်းတံတားများပြုပြင်ခြင်း၊
၆	**မွေးမြူရေး**					
၁	မွေးမြူရေးနည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ ရောဂါကျခြင်း	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးပုံမှန်မထိုးခြင်း၊ ခြံသန့်ရှင်းရေးအားနည်းခြင်း	နည်းပညာဟောပြောမှုရရှိနိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်နိုင်ရန် နေရာများရှိခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးများပုံမှန်ထိုးနိုင်အောင်ဆောင်ရွက်မှုရနိုင်ခြင်း၊	စနစ်တကျ မမွေးမြူကြခြင်း၊နည်းပညာ အားနည်းခြင်း ရောဂါကာကွယ်ရန်အသိပညာအားနည်းခြင်း	တိရစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ကုသရေးအတွက် အလေးထားစိတ်ရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊မွေးကုဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်၍ဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုးရေး အစီအစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ခေတ်မီမွေးမြူရေးစနစ်များလက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊
၇	**အခြားလုပ်ငန်း(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးမဟုတ်သော)**					
၁	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း	ဒေသတွင်းစက်ရုံအလုပ်ရုံအားနည်းခြင်း၊အခြေခံပညာ အား	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းလာခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု	ညီညွတ်မှုအားနည်းခြင်း၊အလုပ်အကိုင်အခွင့်	မြို့နယ်မှတဆင့်အထက်သို့ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် မူဝါဒဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုတင်ပြတောင်းဆို

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		နည်းခြင်း၊ အတတ်ပညာနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းခြင်း၊	ရှိလာခြင်း	အလမ်းပေးနိုင်မှု အားနည်းခြင်း၊	များရရှိအောင် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း၊	ခြင်း၊အခြားအရပ်ဒေသများသို့ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေး အတွက် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း၊

ကိုးကားစာရင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊မေ။
၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက ကွင်းကြီးကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊
၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊